

စာအုပ်ငယ်-၃

ကလေးအားလုံး ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးနှင့်
ပညာသင်ယူရေး

Booklet 3 :

Getting All Children In School and Learning

လူ့တိုင်းအကျိုးဝင်
သင်ယူပျော်
ဝန်းကျင်များ

လက်စွဲလမ်းညွှန်

ကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် အခက်အခဲအတားအဆီးဖြစ်စေသည့် အချို့သောအကြောင်းရင်းများနှင့် သူတို့အတွက် မည်သို့လုပ်ဆောင်ပေးရမည်ကို သင်နှင့်သင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သိနားလည်စေရန် ဤစာအုပ်ငယ် (၃)က ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါမည်။ ဤစာအုပ်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းများကို တစ်ဆင့်ချင်းဖော်ပြထားပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ဆရာများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နှင့် ထိထိရောက်ရောက် အသုံးပြုနေသော ရှေးရိုးအစဉ်အလာ အရ ကျောင်းပြင်ပရောက်ကလေးများ အကျိုးဝင်ရေးနည်းလမ်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ဤလက်စွဲကိုလေ့လာဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် အခြားဆရာများ၊ မိဘများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းဝင်များ ကျောင်းသားများအား ကလေးများနှင့် ကျောင်း ဝေးကွာစေရန် တွန်းပို့သော အခြေအနေ များကို ပြောပြနိုင်ပါမည်။ ကလေးများမည်သည့် နေရာတွင်ရောက်နေရသည်၊ မည်သည့် အတွက်ကြောင့်ကျောင်းမတက်ရသည်နှင့် ထိုကလေးများ ကျောင်းရောက်ရှိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့်အချက်များကို သင်ခွဲခြားသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လက်စွဲများ

- ၃.၁ သင်ယူခွင့် မရသူများမှာမည်သူတွေနည်း။ ၃**
 - လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး သင်ယူမှုတွင် အဟန့်အတားများရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ခြင်း: ၃
 - လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှုအတွက် ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်ခြင်း: ၁၄
- ၃.၂ ကျောင်းသို့မရောက်လာသော ကလေးများနှင့် အဘယ်ကြောင့်မရောက် လာရသည့် အကြောင်းတို့ကိုရှာဖွေခြင်း: ၁၈**
 - ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာဒေသ မြေပုံ ရေးဆွဲခြင်း: ၁၈
 - ကျောင်းမြေပုံရေးဆွဲခြင်းတွင် ကလေးများ၏ပါဝင်မှု ၂၂
 - ကလေးများကျောင်းသို့မရောက်နိုင်ရခြင်းအကြောင်းကို ရှာဖွေခြင်း: ၂၇
- ၃.၃ ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ရောက်ရှိရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ချက်များ: ၃၉**
 - ဆောင်ရွက်ရန်စီမံချက်လုပ်ငန်းများ: ၃၉
 - လုပ်ငန်းအတွက်အကြံဉာဏ်များ: ၄၃
- ၃.၄ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သည်တို့ကို သင်ယူပြီးသနည်း။ ၅၇**

၂

ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ရောက်ရှိရေးနှင့် ပညာသင်ယူရေး

လက်စွဲ ၃.၁

သင်ယူခွင့် မရသူများမှာမည်သူတွေနည်း။

မိမိရပ်ရွာဒေသထဲတွင် ကျောင်းသို့ ရောက်မလာနိုင်သေးသည့် ကလေးများကို ရှာဖွေခြင်းသည် လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးဖော်ဆောင်ခြင်း၊ မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာပြည်သူတို့ပါဝင်မှု၏ အရေးကြီးသည့်အဆင့်တစ်ဆင့် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်တပည့်များ၏ ညီအစ်ကို မောင်နှမများ သို့မဟုတ် သူတို့၏သူငယ်ချင်များ ကျောင်း မတက်နိုင်ခြင်း၊ ကျောင်းမလာခြင်း အကြောင်းများကို စဉ်းစားမိပါသလား။ အကယ်၍ မိမိတို့သည် ထိုကလေးများကို လူတိုင်းအကျိုးဝင်ကျောင်း စာသင်ခန်းသို့ ရောက်လာစေရန် ရည်စူးပါက ထိုကလေးများ ကျောင်းနေနိုင်အောင်စီစဉ်ခြင်း၊ ထိုကလေးများ၏ဘဝအတွက် လိုအပ်သော အသိပညာကျွမ်းကျင်မှုများရအောင် သင်ယူရာ၌ကူညီခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက် ပေးရမည်။ ထို့အပြင် ထိုကလေးများအဘယ်ကြောင့် ကျောင်းသို့ ရောက်မလာနိုင်ခြင်း အကြောင်းကိုလည်း နားလည်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးသင်ယူမှုတွင်အဟန့်အတားများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း

အောက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်ရပ်လေ့လာခြင်းကို သင်ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် သင့်လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များအားဖတ်ပြပါ-

မောင်တစ်သည် ၁၂-နှစ်အရွယ်ကလေးတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ပူပြင်းသော နွေရာသီနေ့များ သို့မဟုတ် အလွန်အေးသော ဆောင်းရာသီနံနက်တိုင်း၌ **မောင်တစ်** သည် ဝမ်းရောအတွက်နှင့် ငွေအနည်းငယ်ကို ရနိုင်ရန်ရပ်ရွာထဲတွင် သွားလာလှည့်လည် အလုပ်လုပ်ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူသည် ကုန်ခြောက်ဆိုင်၌ ပစ္စည်းများကို သေသပ်အောင်ထားခြင်း၊ ရှင်းပေးခြင်းဖြင့် ကူညီပေးရသည်။ တစ်ချိန်တစ်ခါတွင် အနီးအနားရှိ ခေါက်ဆွဲဆိုင်၌ပန်းကန်များကို ဆေးပေးရသည်။ အကယ်၍ အလုပ်မရှိပါက လမ်းတစ်လျှောက် စွန့်ပစ်ထားသောပုလင်းနှင့် ဘူးများကို ကောက်၍ အလေအလွင့်ပစ္စည်း ပြန်လည်ပြုပြင် အသုံးပြုသောနေရာ၌ သွားရောင်းသည်။ အမှန်တကယ်ခဲယဉ်းသော အခြေအနေများတွင် သူသည် ရပ်ကွက်ဘုရားကျောင်းသို့ လာသော လူများထံပိုက်ဆံ တောင်းသည်။ ကံကောင်းသောနေ့၌ သူသည် ကိုးရာမှတစ်ထောင်ကျပ်အထိရ၍ ကံမကောင်းသောနေ့တွင် ကျပ်နှစ်ရာခန့်သာရသည်။ ငွေရဖို့အတွက်ဆိုလျှင် ပိုက်ဆံ

ပေးပါက သူတို့ခိုင်းသမျှကို ကျွန်တော်လုပ်မှာပဲဟု စိတ်အားထက်သန်စွာပြောသည်။
ယခင်ကမောင်တစ်သည် ကျောင်းသို့ သွားလေ့ရှိပါသည်။ ယခုအခါ စာသင်ရန်ထက်
ဝမ်းရေးအတွက်ငွေရရှိဖို့ကိုသာ၍ အလိုရှိနေလေသည်။

**ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်း။ လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးတွင်ရှိသော
အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် အချက်များကိုခွဲခြားဖော်ပြခြင်း**

အကယ်၍ သင်သည် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ပါက
နှစ်ဦးသို့မဟုတ်လေးဦးအဖွဲ့ဖွဲ့ပါ။ အကယ်၍ တစ်ဦးတည်း ဆောင်ရွက်ပါက သင် ကိုယ်တိုင်
ဤလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ပါ။

- ❖ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ကျောင်းမသွားသည့် အကြောင်းပြချက်တချို့ကို အားလုံးက စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပြီးလျှင်လူတစ်ယောက်ချင်းက ကူညီနိုင်မည့် အချက်များကို အတိုချုံးရေးကြပါ။ အချိန် ၅-မိနစ်ယူပါ။
- ❖ ကလေးတစ်ဦး၏သင်ယူမှုဝန်းကျင်တွင် သူ၏ကျောင်း၊ မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့ပါဝင်ပါသည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်းပါဝင်ပါသည်။ ဆိုလို သည်မှာ သူကိုယ်တိုင်ကျောင်းသို့ သွားလိုစိတ်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အဖွဲ့အသီးသီးကို သင်ယူမှုဝန်းကျင်တစ်ခုစီပြုလုပ်ခိုင်းပါ။ တစ်ဖွဲ့သည် ကျောင်း၊ နောက်တစ်ဖွဲ့သည် မိသားစု၊ နောက်တစ်ဖွဲ့သည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် စတုတ္ထအဖွဲ့သည် မောင်တစ်ကဲ့သို့သော ကလေးအဖြစ် စဉ်းစားပါ။ အကယ်၍ အဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ ဖြစ်ပါက တစ်ဖွဲ့စီသည် သင်ယူမှုဝန်းကျင်(၂)မျိုး ကိုစဉ်းစားလုပ်ဆောင်ပါ။ အကယ်၍ တစ်ဦးတည်း လုပ်ဆောင်ပါက ထိုသင်ယူမှုဝန်းကျင်၄-မျိုးလုံးကို စဉ်းစားလုပ်ဆောင်ပါ။
- ❖ တစ်ဖွဲ့စီကို ပိုစတာစာရွက်ဖြူတစ်ရွက်စီပေးပါ။ ထို့နောက်မိမိတို့ စဉ်းစား လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုဝန်းကျင်ကို စာရွက်ထိပ်မှာ ရေးရန်ပြောပါ။ သင်ယူမှုဝန်းကျင်တစ်ခုစီအတွက် တစ်ရွက်စီဖြစ်ပါသည်။
- ❖ **မောင်တစ်** ကျောင်းမလာနိုင်အောင် ဖြစ်စေသော သင်ယူမှုဝန်းကျင်၌ရှိသည့် ဖြစ်နိုင်သော အဟန့်အတားများကို အဖွဲ့တွင်း၌ ဆွေးနွေးပါ။ သင်ယူမှု ဝန်းကျင်၌ရှိသော ထိုအနှောင့်အယှက် အတားအဆီးများကို ပိုစတာစာရွက်တွင် စာရင်းပြုစုပါ။ ထို့နောက် တစ်ဖက်ဖော်ပြပါအခန်းကို ဖတ်ပါ။

ကလေးများကျောင်းတွင်မရှိရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းအချို့

မောင်တစ်(ကလေး)

ကလေး၏စရိုက်လက္ခဏာ သို့မဟုတ် သူ့နေထိုင်ရသော အခြေအနေသည် ထိုကလေး ကျောင်းတက်ရောက်နိုင်ခြင်း၊ ကျောင်းတက်လိုခြင်းကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် သက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။ သာဓက-ဝင်ငွေရှာနိုင်သောအလားအလာများ၊ မျှော်လင့်ချက်များ သည် ကလေးကျောင်းတက်နေခြင်းထက် မိမိအိမ်ကိုစွန့်ခွာ၍ မြို့ကြီးပြ ကြီး သို့ထွက်ခွာခြင်း ကို အားပေးကောင်းအားပေးမည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအချက်များသည် ကလေး ကျောင်းမတက်နိုင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်ကာအဓိကအကြောင်းရင်းများအချို့ဖြစ်သည်။ ကလေး ကျောင်းသို့ တက်ရောက်လာစေရန်ဖန်တီး ကလေးဗဟိုပြု အကြောင်းအချက်များသည် သင်၏ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း၊ သင့်တိုင်းပြည်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု တွင်ရှိနေပါသလား။

အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ရန်လိုအပ်ခြင်း

ဤကဲ့သို့သောကလေးများကိုမိမိတို့နေ့တိုင်းတွေ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့ကြီးများတွင် နေထိုင်ခဲ့လျှင် ပိုက်ဆံတောင်းရမ်းခြင်း သို့မဟုတ်တစ်နည်းနည်းဖြင့် ငွေရအောင် လှုပ်ရှားနေကြသည်ကို မိမိတို့သတိပြုရန်ခက်ခဲပေမည်။ လမ်းသည် သူတို့ အတွက် အိမ်နှင့် ငွေရရှိနိုင်သော နေရာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌ လေလွင့် ကလေးများ သန်း ၁၀၀ ကျော်ရှိပါသည်။ လေလွင့်ကလေးများသည် အများအားဖြင့် ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်နေရသော ကလေးများ သို့မဟုတ် အိမ်ရာမရှိသော မိန်းကလေး၊ ယောက်ျားလေးများဖြစ်ကြသည်။ အိမ်မဲ့ရာမဲ့ဖြစ်နေသောကလေးများ (လေလွင့်ကလေးများ) သည် ခေါင်းပုံဖြတ်မှု အများဆုံးခံရကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့သည် ကိုယ့်မိသားစု၊ ကိုယ့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ကျောင်းနှင့် ခိုင်မာသောဆက်သွယ်မှု မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ လေလွင့်ကလေးအားလုံးသည် မိသားစုမရှိသော ကလေးများမဟုတ်ကြပါ။ အချို့သည် ဝမ်းရေးအတွက်လမ်း၌ငွေရှာပြီး ညအချိန်၌ မိမိ၏ မိသားစုထံသို့ ပြန်ကြသည်။ ဤအဖြစ် မျိုးသည် အထူးသဖြင့် ပညာရေးကို တန်ဖိုးထားသော ကလေးများ၊ ကျောင်းစာကို (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခ၏ သက်ရောက်မှုကြောင့် စာသင်ကြားနိုင်ရေးထက် အသက်ရှင်နိုင်ရေးကိုပို၍ ဦးစားပေးနေသောကလေးများ၌ ဖြစ်နေပါသည်။ အိမ်မဲ့ရာမဲ့ ကလေး (လေလွင့်ကလေး) အတော်များများသည်သူတို့၏ မိသားစုနှင့် အနည်းငယ်သာ ဆက်သွယ်မှုရှိခြင်းသို့မဟုတ်အဆက်အသွယ် လုံးဝမရှိခြင်းမျိုးဖြစ်တတ်သည်။ လူကြီးများ၏

ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုကိုလည်း မရရှိပါ။ ထို့အပြင် သူတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာသို့မဟုတ် လိင်မှု ဆိုင်ရာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အိမ်၌ မတော်မတရားပြုခြင်းကို ခံကြရသူများလည်းဖြစ် တတ်ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် သူတို့သည် အိမ်မှထွက်ပြေးရန် အကြောင်းဖြစ်ရပြီး၊ လမ်းပေါ် ရောက်ရသောအဖြစ်ကို ကြုံခဲ့ကြရပါသည်။ လမ်းပေါ်၌ အလားတူ အကြမ်းဖက်မှုများကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရပါသေးသည်။

နေထိုင်မကောင်းခြင်းနှင့် အစာအာဟာရချို့တဲ့ငတ်မွတ်ခြင်း။ အကယ်၍ကလေးများ သည် ဖျားနာနေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အစားအစာဆာလောင်နေသောအခါ၌ လည်း ကောင်း၊ အာဟာရချို့တဲ့နေသောအခါတွင်လည်းကောင်း၊ သင်ယူမှုကို မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ မကြာခဏဖြစ်လာသောအခါ ထိုကလေးများသည် ကျောင်းပျက်လာ၍ သူတို့ကို သင်ယူမှု နှေးသောကလေးများဟု ခွဲခြားသတ်မှတ်လာကြ သည်။ သူတို့အတွက် လိုအပ်သော ဂရုစိုက်မှုကိုမရသောအခါသူတို့သည် အတန်းစာသင်ဖော်များ မဟုတ်သကဲ့သို့ခံစားရပြီး ကျောင်းထွက်သွားသည်အထိ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏ဖျားနာခြင်းသို့မဟုတ် အစာ အာဟာရ ချို့တဲ့ခြင်းသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံးအကျိုးဆက်အဖြစ် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်သကဲ့သို့ ဉာဏ်ရည်နိမ့်ကျမှုကိုပါ ဖြစ်စေပါသည်။

မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း။ တချို့သောနိုင်ငံများတွင် မောင်တစ် ကဲ့သို့ မွေးစာရင်း မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ထားသည့် အထောက်အထားမရှိသောကလေးများသည် ကျောင်းတက် ရောက်နိုင်ခွင့်မရှိပါ။ သို့တည်းမဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော ကျောင်းနှစ်အနည်းငယ်သာ နေခွင့်ရရှိသည်။ ဤသတ်မှတ်ချက်သည် အထူးသဖြင့် မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော မိန်းကလေးများအဖို့ကျောင်းဝင်ခွင့် သို့မဟုတ် စာမေးပွဲဖြေဆိုရန်အကျိုးမဝင်သည်ကိုလည်း ဖြစ်စေသည်။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူ၊ လူမျိုးစုငယ်နှင့် ဒုက္ခသည်များအဖြစ် ဝင်ရောက်လာသူများလည်း ဤသို့ပင် သတ်မှတ်ခံကြရသည်။

အကြမ်းဖက်မှုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း။ အိမ်မှကျောင်းသို့အလာ၊ ကျောင်းမှာ သို့မဟုတ် ကျောင်းမှအိမ်သို့ ပြန်သောအခါ အကြမ်းဖက်မှုကို ကြောက်နေရလျှင် ကလေးများ ကျောင်းသို့လာရန် ကြောက်ရွံ့နေတော့မည်။ ယောက်ျားလေးများကို ရိုက်နှက်ခြင်း သို့မဟုတ် အနိုင်ကျင့်ခြင်း၊ မိန်းကလေးကိုအဓမ္မပြုစော်ကားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောဒုက္ခ၊ စိတ်ညစ် စရာများကို တွေ့ကြုံနေရသူများ၊ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခံရသူများသည် မိမိကိုယ်ကို သိမြင်

လေးစားမှု၌ လျော့ပါးလာပါသည်။ မောင်တစ်သည်လည်း ထိုကဲ့သို့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက် ခံရသူတစ်ဦးဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ ကျောင်းသို့ ဆက်လက်သွားလိုခြင်း မရှိသူလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မသန်စွမ်းမှုများနှင့် အထူးလိုအပ်ချက်များ။ မသန်စွမ်းနှင့် အထူးလိုအပ်ချက်ရှိ ကလေး အများစုကြီးမှာ ကျောင်းမနေနိုင်ကြပါ။ အထူးသဖြင့်ကျောင်းနှင့် ပညာရေးစနစ်တို့တွင် ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်း သို့မဟုတ် သင်ယူမှုအဟန့်အတားရှိသူကလေးများ ပါဝင်သင်ယူနိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် အစီအစဉ်များမရှိကြသောအခါ ကျောင်းမနေကြပါ။ လူတိုင်းအတွက် အကျိုးဝင်ပညာရေးဟု ဆိုခြင်းသည် ဤကဲ့သို့သော ကလေးများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကလေးများ သည်သင်ယူနိုင်စွမ်းမရှိဟူ၍ အဆိုးမြင်သဘောထား သို့မဟုတ် ယုံကြည်ချက်၊ ခံယူချက်ရှိနေလျှင် သူတို့သည် ကျောင်းသို့မည်သည့်အခါမှ လာမည်မဟုတ်ပါ။ ထိုကလေးများလည်း ‘ပညာသင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းရှိသည်၊ ကျောင်းတက်သင့်သည်’ဆိုသည်ကို မိဘများ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာ အဖွဲ့အစည်းဝင်များက သတိပြုမိကောင်းပြုမိမည် မဟုတ်ပေ။ ကျောင်းအဆောက်အအုံများတွင်(အမြင့်တက် လှေကား ကဲ့သို့သည်) ထိုကလေးကျောင်းသို့ လာနိုင်ရန်အတွက် အတားအဆီး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နေ မည်။ အတန်းထဲ၌ ကလေးဦးရေများခြင်းနှင့် ထိုကလေးများ၏ အထူးလိုအပ်ချက်များကို မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် ထိုကလေးများသည် မကြာခဏ ကျောင်းထွက်လေ့ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၌ပါဝင်သော အကြောင်းအရာ၊ သင်ကြားနည်းများနှင့် သင်ပြမှုပုံစံ (အကြားအာရုံ၊ အမြင်အာရုံ)တို့သည် မသန်စွမ်းသောကလေးများ သို့မဟုတ် အထူးပံ့ပိုးမှု ပေးရန် လိုအပ်သည့်ကလေးများအတွက် ဆီလျော်မှု ရှိကောင်းမှရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း။ အချို့သောတိုင်းပြည်နှင့်ရပ်ရွာလူအဖွဲ့အစည်းတွင်မိန်းကလေး များ ကိုယ်ဝန်ရလာ လျှင် ကျောင်းတက်ခွင့်မရတော့ပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏ နမူနာသည်အခြား သောကလေးများအား လွဲမှားသော အားပေးမှုဖြစ်မည်ကိုကြောက်ရွံ့သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဓမ္မပြုကျင့် ခံရ၍ ကိုယ်ဝန်ရလာလျှင်တောင်မှ ထိုအချင်းအရာသည် မိသားစုအတွက် အရှက်ရစေပါသည်။ ထိုအကျိုး ဆက်ကြောင့် သူမကို မိသားစုများကပင် ပြောဆိုဆက်ဆံပေါင်းသင်းလိုစိတ်မရှိတော့သည့်အပြင် ကျောင်းတက်ဖို့ရန်လည်း အကြောင်း မရှိဟုမြင်လာတတ်ကြသည်။

မိသားစုဝန်းကျင်။ မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများသည် ကလေးများအတွက် အကာအကွယ်ပေး ဂရုစိုက်သောသူများ၊ ကလေးများလတ်တလောရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာများကို နားလည်နိုင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းရပ်တည်ကာ ရှေ့တန်းမှ လုပ်ဆောင်ပေးသောသူများဖြစ်ကြပါသည်။ နိုင်ငံအများစုတွင် ကလေးများ ကျောင်းထွက်စောမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အထိရောက်ဆုံးအကာအကွယ်ပေးမှု နည်းလမ်းမှာ ဂရုစိုက်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်စွမ်းအားခိုင်မာပြည့်စုံသောမိသားစုနှင့်၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများကသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများကျောင်းတက်မှုကို သက်ရောက်မှုရှိစေသော မိသားစုနှင့်ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း၌ရှိသည့် အဓိကအကြောင်းရင်း အချို့မှာအောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။ **ကလေးများ ကျောင်းနေမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သော မိသားစု၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာ အချက်များသည် သင်၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊ နိုင်ငံသို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုတွင် ရှိပါသလား။**

နွမ်းပါးခြင်းနှင့် ပညာရေး၏လက်တွေ့တန်ဖိုးထားမှု။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းကြောင့် ကလေးများကျောင်းမနေနိုင်ကြပါ။ ထို့အတူ ကလေးတစ်ဦးသည် ကျောင်းမတက်နိုင်လျှင် သူ၏အသက်မွေးမှုအတွက် လိုအပ်သောဝင်ငွေကို အလုံလောက်မရရှိနိုင်သည့်အပြင် ဆင်းရဲတွင်း၌ပင် ရုန်းကန်နေရမည်ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးအခက်အခဲ ကြောင့် ဘဝအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပေးရန်မိဘများသည် ဘေးကြပ်နံ့ကြပ် ဖြစ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် မောင်တစ်ကဲ့သို့သောကလေးများသည် သူတို့၏ပညာရေးနှင့် ရှေ့ဘဝအတွက် လိုအပ်သော အသုံးစရိတ်နှင့် မိဘများ၏ ဝင်ငွေအတွက်ကို ဝိုင်းဝန်းရှာကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပညာရေးသည် သူတို့၏ဘဝအတွက် အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု ထင်မြင်ခံစား နေသော မိသားစု၌ ဤကဲ့သို့သောအဖြစ်များကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုသို့သော မိဘများသည် သူတို့၏ကလေးများ အဘယ့်ကြောင့်ကျောင်းတက်သင့်သည်ကို နားမလည်ကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမိဘများသည် သူတို့၏ကလေးများ တော်သင့်ရုံသော ပညာကို ရရှိပြီး တော်သင့်သောအလုပ်ကိုကျွမ်းကျင်မှုရရှိခြင်းသည် စာသင်ခန်း၌ သင်ကြားနေခြင်း ထက် ပို၍တန်ဖိုးရှိသည်ဟု ထင်မြင်ကောင်းထင်မြင်နေပါမည်။

ပဋိပက္ခ။ ငွေရေးကြေးရေး သို့မဟုတ် အခြားသောပြဿနာများကြောင့် မိဘများသည် သူတို့၏ကလေးအပေါ် ဝေဖန်ပြစ်တင်ခြင်း၊ အချင်းများခြင်းများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် အဆုံး၌ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် မဟုတ်မတရားပြုမှုတတ်ခြင်းများဘက်သို့ ဦးတည်ရောက်ရှိ သွားတတ်

ပါသည်။ ၎င်းအချက်များသည် မောင်တစ်ကဲ့သို့ ကလေးများအား ကျောင်းတက် မမှန်မှုနှင့် ကျောင်းသို့မဟုတ် အိမ်မှထွက်ပြေးခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။

လုံလောက်သောပြုစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိခြင်း။ ဝမ်းရေးအတွက်ငွေကြေးရရှိရန် လိုအပ်သော ကြောင့် မိဘများသည် အိမ်မှထွက်၍ အခြားသောနေရာ၌ ယာယီ သို့မဟုတ် အချိန် ကြာမြင့်စွာပြောင်းရွှေ့အလုပ်လုပ်ကြရပါသည်။ အဆုံးတွင် ကလေးများကို မောင်တစ် ကဲ့သို့ပင် အဘိုးအဘွား သို့မဟုတ် အခြားသောသူများထံ အပ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုလူများတွင် ပညာဗဟုသုတ၊ အတွေ့အကြုံ သို့မဟုတ် ကလေးများကို သင့်လျော်သော ပြုစု စောင့်ရှောက်မှုများပေးရန် အထောက်အကူများရှိချင်မှရှိမည်။ ငွေအလွန်အမင်းလိုအပ် လာလျှင် သူတို့သည် ပညာရေးကိုလည်း တန်ဖိုးထားချင်မှ ထားပေလိမ့်မည်။

HIV / AIDS ဝေဒနာသည်များကို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း။ AIDS ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသွားသော မိဘများ၏ ကလေးများသည် မိဘရှိသော ကလေးများထက် ကျောင်းတက်ရန် အလားအလာနည်းပါးပါသည်။ အချို့သောနိုင်ငံများတွင် အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများကို သူတို့၏ ညီအစ်ကိုမောင်နှမများအား ကြည့်ရှုရန် သို့မဟုတ် နာဖျားသူကို ပြုစုရန် သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းမှ ထွက်ခိုင်းပါသည်။ အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် ထိုကဲ့သို့သော ကလေးများကို ကူးစက်ရောဂါ ပြန့်ပွားစေသော သူများဟူ၍ရပ်ရွာအဖွဲ့ အစည်းအသီးသီးနှင့် ဆရာများကပင် ထင်မြင်ကာ ကျောင်းသို့လာရောက်ခွင့်မပေးပေ။ မောင်တစ် သို့မဟုတ် သူ၏မိသားစုသည် HIV ရောဂါပိုး ရှိကောင်းရှိနေမည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းပတ်ဝန်းကျင်

ကျား မခွဲခြားခြင်း။ အစဉ်အလာ ဓလေ့ထုံးစံ ယုံကြည်မှုဖြစ်သည့် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ အခြေအနေနှင့် ကဏ္ဍ မတူညီခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ ကျောင်းနေရေး ကို ကန့်သတ်ထားမှု တစ်ခုဖြစ်တတ်ပါသည်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင်အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများ ထက်နိမ့်ကျသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မိန်းကလေးများသည် အိမ်တွင် နေ၍ အိမ်မှုကိစ္စကိုသာဆောင်ရွက်ရသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မိရိုးဖလာအလေ့အကျင့် ဖြစ်သည့် မိန်းကလေးများသည် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် အိမ်ထောင်ပြုလျှင် မွေးရပ်မြေကို

စွန့်ခွာသွားရသောအဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိန်းကလေးများသည် မိသားစု အတွက် အကူအညီကို မပေးနိုင်သဖြင့် မိဘများသည်လည်း သူတို့ပညာရေးအတွက် ငွေအကုန်ခံလိုစိတ်များ မရှိကြခြင်းဖြစ်သည်။ မောင်တစ်သည်လည်း ထိုသို့အခြေအနေမျိုး ကြောင့် ကျောင်းပြေးကောင်းပြေးမည် ဖြစ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုမတူညီခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာလေ့ထုံးစံများ။ ဘာသာစကား၊ ဘာသာ အယူဝါဒ၊ ဇာတ်နှင့် အခြားသောယဉ်ကျေးမှုသွင်ပြင်များ အလွန်အမင်းခြားနားသော မိသားစုမှ ဆင်းသက်လာသည့်ကလေးများသည် ကျောင်းသို့တက်ရောက်ရန် ငြင်းပယ်မှု များနှင့် ကြုံရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူတို့ကိုအဆင့်နိမ့်သောပညာရေး၊ အရည်အသွေး နည်းပါးသောသင်နည်းများနှင့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းအနည်းငယ်ဖြင့်သာ သင်ကြားပေး ပါသည်။ သူတို့သည် အခြားသောသူများထက် အထက်တန်းပညာရေးကို သင်ကြားရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးပါသည်။ ထို့အပြင် အချို့သော နိုင်ငံများ၌ ဒေသဆိုင်ရာလေ့ထုံးစံ အယူအဆအရ ကျောင်းနေရေးအကျိုးအခွင့်ကို မခံစားရဘဲ ကလေးဘဝမှစ၍ အလုပ်လုပ်ကြရ ပါသည်။ ဤအယူအဆကြောင့် ဆွေမျိုးအစဉ်အဆက်သည် ဆင်းရဲမှုနှင့် စာမတတ်မှု သံသရာထဲမှ ရုန်းမထွက်နိုင်ဘဲ အဆုံးမသတ် ဖြစ်နေရပါသည်။ မောင်တစ်သည်လည်း ထိုကဲ့သို့သော အသိုင်းအဝိုင်းများမှ တစ်ဦးဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အဆိုမြင်သဘောထားများ။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ကလေးအပေါ်မကောင်းမြင်သောသဘောထားများသည် ကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်ရှိ ရေးအတွက် အကြီးဆုံးသော အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ အဆိုမြင် သဘောထားများကို မိဘ၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းမှ အဖွဲ့ဝင်များ၊ကျောင်းနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဘေးဖယ်ခြင်းခံရသော ကလေးများကိုယ်တိုင်အထိ အဆင့်အသီးသီး၌ တွေ့မြင်ရ တတ်ပါသည်။ ကြောက်ရွံ့မှုများ၊ ဘာသာရေးအရတားမြစ်မှုများ၊ ရက်ရွံ့မှု၊ လျစ်လျူရှုမှုနှင့် မှားယွင်းသောသတင်းအချက်အလက်များ၊ အခြားသောအကြောင်းများသည် ထိုကလေး များနှင့် သူတို့၏အခြေအနေများအပေါ်၌ အဆိုမြင်သဘောထားများကို ဖြစ်စေရန် အားပေး တတ်ပါသည်။ ထိုကလေးတို့အပြင် သူတို့၏မိသားစုများသည် မိမိကိုယ်ကို အလေးထားမှု၌ လျော့ပါးလာခြင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုများ မလုပ်ရန် ပုန်းရှောင်ခြင်း၊ ရှောင်ရှားခြင်းနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်မှ ပျောက်ကွယ်လာသည်။ ဤအကြောင်းအရာ

များကြောင့် သူတို့သည် မိမိတို့၌ အခြားသောကလေးများကဲ့သို့ တူညီသော အခွင့်အလမ်းနှင့် လိုအပ်မှုများရှိသော်လည်း ကျောင်းပြင်ပ သို့ရောက်ရန်ဖြစ်ရ တော့သည်။ မောင်တစ်သည် လည်း ထိုကဲ့သို့သော အဆိုးမြင်သဘောထားများဖြင့် အမြင်ခံရသူဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင် ပါသည်။

ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်

ကျောင်းများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ ကလေးအားလုံး သူတို့ဘဝအတွက် ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူနိုင်ရေးအတွက် ပညာရေးကို ထိရောက်စွာပေးခြင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော မိန်းကလေးနှင့် ယောက်ျား လေးများ (ဆိုလိုသည်မှာမသန်စွမ်းကလေးများ)ကို ပညာပေးရန် ကျောင်း၌ လုံလောက်သော ပစ္စည်းများမရှိပါ။ မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများက ကျောင်းပြင်ပရောက်နေသော ကလေးများကိုကူညီပေးခြင်း၊ အခြေအနေများကိုပို၍ တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ပေးရုံဖြင့် လူတိုင်းအတွက် အကျိုးဝင်သော ကျောင်းဖြစ်မလာနိုင်သေးပေ။ ကျောင်းအတွင်း၌ပင် ရှိနေသောအချက်များသည် တချို့သောကလေးများအား ကျောင်းသို့မလာရေးအတွက် အခြေအနေဖန်တီး အားပေးနေသလိုရှိနိုင်သည်။ မောင်တစ် ကဲ့သို့ကျောင်းခေါ်ကြိမ်နည်းပြီး ကျောင်းစောစောထွက်ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ **သင်နှင့် သင့်လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များသည် အရေးပါသောကဏ္ဍများကို လုပ်ဆောင်ရပေမည်။ သင်၏ကျောင်းကို ကလေးတိုင်းသင်ယူနိုင်သော နေရာအဖြစ်ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါအချက် များသည် ကလေးများအဘယ်ကြောင့် ကျောင်းသို့မလာရသော အကြောင်းပြချက်တချို့ဖြစ် ပါသည်။ **ကလေးများကျောင်းတက်မှုကို ထိခိုက်စေသောအချက်များ သင်၏ကျောင်း တွင်ရှိပါသလား။****

ကုန်ကျစရိတ်(ပေါ်လွင်/ငုတ်လျှိုး) ။ ဆင်းရဲသောမိသားစုအတွက် ကျောင်းလခ၊ စာမေးပွဲကြေး၊ ကျောင်းအတွက် ထည့်ဝင်မှုများသို့မဟုတ် မိဘဆရာအသင်းကြေးများ သာမက စာအုပ်၊ ခဲတံ၊ ကျောင်းဝတ်စုံစရိတ် သို့မဟုတ် ကျောင်းသွားလာစရိတ် များသည် ကလေးများကို မောင်တစ်ကဲ့သို့ပင် ကျောင်းပြေးစေသော အကြောင်းများ ဖြစ်စေပါသည်။

ကျောင်းတည်နေရာဒေသ ။ အထူးသဖြင့်တောရွာဒေသများတွင်အကယ်၍ကျောင်းသည် ရပ်ရွာနှင့်ဝေးပါက မောင်တစ်ကဲ့သို့သော ကလေးများအတွက်လုံခြုံသော အိမ်၌ပင်ရှိ

သင့်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးဆိုပါမူ လုံခြုံစိတ်ချရမှုအတွက် စိတ်ပူပြီးဝေးလံသော နေရာရှိကျောင်းသို့ တက်ရောက်ရန် မိဘများသည် အားမပေးချေ။ မသန်စွမ်းသော ကလေးများအတွက်လည်း သင့်လျော်သော ပို့ဆောင်ရေးအစီအစဉ်မရှိပါက ထိုကလေး များသည်လည်း ကျောင်းသို့တက်ရောက်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

ကျောင်းအချိန်ဇယား။ မောင်တစ်သည် စာသင်ချင်ကောင်းသင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ပုံမှန် ကျောင်းတက်ချိန်၌ မသင်ကြားနိုင်ပါ။ ကျောင်းအချိန်ဇယားနှင့် ကျောင်းပြက္ခဒိန်သည် မောင်တစ်၏အလုပ်ချိန်နှင့် တိုက်နေသောကြောင့် သူသည်စာသင်ကြားမှုနှင့် ဝင်ငွေရှာမှု တို့ကို တစ်ချိန်တည်း၌ မလုပ်နိုင်ရှာပါ။ ထို့အပြင် မိန်းကလေးများသည် အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် မောင်ငယ်ညီမငယ်များကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရသော မိသားစုတာဝန်များကိုလည်း လုပ်ရသဖြင့် ကျောင်းတက်ချိန်နှင့် မကိုက်ညီ၍ ကျောင်းထွက်ကြရပါသည်။

အထောက်အကူပစ္စည်းများ။ အချို့ကလေးများ ကျောင်းသို့မတက်ရောက်ခြင်း အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ကျောင်း၌ လုံလောက်သော အထောက်အကူပစ္စည်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သာကေ-အပျိုဖော်ဝင်စမိန်းကလေးအတွက် ကျောင်းအိမ်သာ သီးသန့်စီမံခန့်ခွဲမှု ထိုကလေးများ ဓမ္မတာ(ရာသီ)လာချိန်၌ ကျောင်းသို့လာလိုစိတ်လျော့ပေမည်။ လုံလောက်မှု မရှိသော အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများကြောင့် မသန်စွမ်းသောကလေးများသည်လည်း ကျောင်းသို့လာရန် ခက်ခဲပေမည်။ မောင်တစ်သည်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားသော မသန်စွမ်းသည့်အချက်များ ရှိကောင်းရှိပေမည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိမှု ။ ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော မသန်စွမ်းသော ကလေးများကျောင်းပြင်ပသို့ ရောက်နေရသည့် အရိုးရှင်းဆုံးအကြောင်းအချက်တစ်ခုမှာ ကျောင်းနှင့် ကျောင်းမှ ဆရာ ဆရာမများသည် ထိုကဲ့သို့သောကလေးများ အတွက်သင်ကြား ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဆရာ ဆရာမများတွင် ထိုကဲ့သို့သောကလေးများ သင်ယူစေရန်အတွက် လိုအပ်သော အကူအညီကို ပေးနိုင်မည့် သင်တန်းမရှိခြင်း၊ အကြံအစည်စိတ်ကူးစိတ်သန်း သို့မဟုတ် သတင်းအချက် အလက် မရှိသောကြောင့် မည်ကဲ့သို့သင်ကြားရမည်ကိုမသိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြရ ပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အခြားသောကလေးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ထိုကလေးများ သည် ဂရုစိုက်မှု အနည်းငယ်သာခံရ၍ အရည်အသွေးပြည့်ဝသောပညာရေး အနည်းငယ် ကိုသာ ရကြပါသည်။

စာသင်ခန်းအရွယ်အစား၊ ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများ၊ အထောက်အကူနှင့် လုပ်ငန်းခွင် ဝန်ထုတ်ဝန်ပို။ နိုင်ငံတိုင်း၌ စာသင်ခန်းတစ်ခန်းတွင် ကလေးများစွာရှိနေသည်။ ယင်းတို့သည် ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများဖြစ်ရာ သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် အခက်အခဲ အတားအဆီး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ချမ်းသာသော တိုင်းပြည်များတွင် စာသင်ခန်းတစ်ခန်း၌ ကလေး ၃၀ ယောက် ရှိသည်ကို အလွန်များသည်ဟု ယူဆနေကြစဉ် ရင်းမြစ်များ ကန့်သတ်မှုရှိသောနိုင်ငံများ၌ စာသင်ခန်းတစ်ခန်း၌ ကလေး ၆၀-၁၀၀ ယောက် ရှိခြင်းသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်လိုပင် ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာများသည် လုပ်ငန်းတာဝန် မပျော်ရွှင်မှုများ ဖြစ်လာရပါသည်။ ပစ္စည်းပစ္စယများနှင့် ဆရာသင်ချိန် အပါအဝင် ရင်းမြစ်များ လုံလောက်မှုမရှိသော စာသင်ခန်းထက် ကျောင်းသားအရည်အတွက် နည်းနည်းနှင့် သေချာစွာ စီမံကွပ်ကဲနိုင်သောစာသင်ခန်းသည် အမှန်တကယ်လိုလားအပ်သော အနေအထားဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍အကောင်းမြင်သဘောထားနှင့် ကြိုဆိုမှုရှိလျှင် စာသင်ခန်းတစ်ခန်း၌ ကလေးပေါင်းများစွာတက်နေခြင်းသည် လူတိုင်းအတွက် အကျိုးဝင်မှုကို အောင်မြင်အောင်ဖော်ဆောင်ရာ၌ အရေးပါသောအခက်အခဲပြဿနာမဟုတ်တော့ပေ။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးဦးရေများသည့် စာသင်ခန်းတွင် အောင်မြင်စွာ ပါဝင်တက်ရောက်နေသော သာဓကများစွာရှိပါသည်။ ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည့် အတားအဆီးများထက် သဘောထားအမြင်များကြောင့်ဖြစ်သော အတားအဆီးများကပို၍များပြားသည်ကိုအောက်တွင်ဆက်လက် ဆွေးနွေးပါမည်။

အကျိုးဝင်ခြင်း။ ကျောင်းသား ၁၁၅ကျော်သော်လည်းပညာရေးဌာန၏ လူတိုင်း အကျိုးဝင်ပညာရေးအစီအစဉ် စမ်းသပ်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ‘လီဆိုသို’ ရှိ ကျောင်းနှစ်ကျောင်း၌ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် လေ့လာမှုပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ‘မာဆရူ’အနီးရှိ ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ပျမ်းမျှအားဖြင့် အတန်းတစ်တန်းတွင် ကလေးဦးရေအယောက် ၅၀ ယောက်ရှိပြီး ၊ ကိုယ်ကာယမသန်စွမ်းသောကလေးများလည်း တက်ရောက်ကြသည်။ အခြား ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ တောင်ပေါ်၌ တည်ရှိပြီး မြို့တော်မှ ကားဖြင့် သွားလျှင် ၈ နာရီကြာမြင့်ပါသည်။ ထိုကျောင်း၌ အခန်းတစ်ခန်းလျှင် ယောက်ျားလေးနှင့် မိန်းကလေးပေါင်း ၁၁၅ ယောက်ကျော်ရှိပါသည်။

ပထမကျောင်းတွင်ရှိသော ဆရာများ၌ လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးကို

အစပြုရာတွင် မကောင်းသောအမြင်များရှိကြသည်။ ကျောင်းသည်သင်ကြားရေး၌ နာမည်ကြီးပြီး ဉာဏ်ရည်နှေးသောကလေးများကြောင့် အချိန်များစွာပေးရမည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ လုပ်ငန်း၏ တာဝန်အရသူတို့သည် မသန်စွမ်း ကလေးများအတွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဆောင်သတ်မှတ်ပေးပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများကို ဆရာများအား တာဝန်ပေးသည်။

သို့သော်လည်း တောင်ပေါ်၌တည်ရှိသော ကျောင်းရှိဆရာများကို စည်းရုံး လှုံ့ဆော် အားပေးတိုက်တွန်းသည်။ သူတို့သည်သူတို့၏ နေ့လယ်အားလပ်ချိန်များ၊ ကျောင်းပိတ်ရက်များနှင့် ညနေပိုင်းတွင် ထို မသန်စွမ်းသောကလေးများ အကူညီ လိုအပ်ပါကကူညီပေးခြင်း၊ သူတို့၏မိသားစုထံသွားရောက်လည်ပတ်ခြင်းနှင့် ဆေးရုံပြပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးကြရပါသည်။ သူတို့အတွက်စာသင်ခန်း၌ ကလေးများနေခြင်းသည် လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးအတွက် အတားအဆီး မဟုတ်ပေ။ ဆရာမများသည် ထိုကဲ့သို့ ကလေးများခြင်းကို လက်ခံလုပ်ဆောင်နိုင် သည်ကို တွေ့ရသော်လည်း သူတို့၏ သဘောထားကို မေးကြည့်လျှင်မူ အခန်း တစ်ခန်း၌ ၅၀-၅၅ ယောက်သာရှိခြင်းကို ပို၍နှစ်သက်ကြသည်။

Schools For All . Save the children.
www.eenet.org.uk/bibliog/scuk/schools_for_all.shtml

လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူမှုအတွက် ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်ခြင်း

- လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူမှုအတွက် အခက်အခဲ အဟန့်အတားများအနှစ်ချုပ်**
- ❖ **ကလေး။** အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊ နေထိုင် မကောင်းခြင်းနှင့် အစာအာဟာရချို့တဲ့ငတ်မွတ်ခြင်း၊ မွေးစာရင်း မှတ်ပုံတင်ရေး၊ အကြမ်းဖက်မှု၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်း။
 - ❖ **မိသားစု။** ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း၊ ပဋိပက္ခ၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု မလုံလောက် ခြင်း HIV / AIDS ။
 - ❖ **လူမှုအဖွဲ့အစည်း။** ကျား မ ခွဲခြားခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုမတူညီခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာဓလေ့ ထုံးစံများ၊ အဆိုးမြင်သဘောထားများ။

❖ **ကျောင်း။** ကုန်ကျစရိတ်၊ ကျောင်းတည်နေရာ၊ ကျောင်းအချိန်ဇယား၊ ပစ္စည်းများ အရန်သင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိမှု၊ အတန်းအရွယ်အစား၊ ရင်းမြစ်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ၊

ပြီးခဲ့သောလုပ်ငန်းသို့ မဟုတ် ဆွေးနွေးမှု အလုပ်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုစတာစာရွက်တွင် မည်သည့်အခက်အခဲအတားအဆီးများစာရင်းပြုစုထားသနည်း။

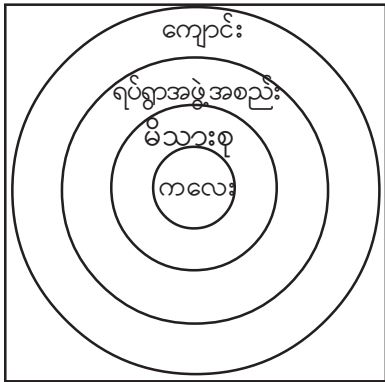
အထက်ပါဖော်ပြထားသောအချက်အလက်များကို ဖတ်ရှုဆွေးနွေးပြီးမှ ရရှိသော ထင်မြင်ချက်များ သို့မဟုတ် သင်ယူရရှိမှုများမှ ရင်ဆိုင်ရမည့်အခက်အခဲအဟန့် အတားများကို အဓိကပင်မစာရင်း တစ်ခုပြုလုပ်ပါ။

ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်း။ ။အဟန့်အတားအခက်အခဲများနှင့် အခွင့်အလမ်းများ

❖ မျက်စိကိုမှိတ်၍ မိမိကိုယ်မိမိသည် မောင်တစ်သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပရောက် နေသော ကလေးတစ်ယောက်အဖြစ် စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ မိမိ၏နာမည်၊ အသက်၊ ကျား၊ မ၊ နေထိုင်သောနေရာနှင့် အတူနေထိုင်သူ၊ သင်ကိုယ်တိုင် နေနေရသော ဘဝအခြေအနေများကို ဆုံးဖြတ်ပါ။ (မောင်တစ်ကဲ့သို့)

❖ ကျောင်းအပ်ရာတွင် သင့်၌ရှိသည့် အခွင့်အလမ်းများနှင့် (သာဓက-ကျောင်း သည် အိမ်နှင့်နီးခြင်း) ရှိနိုင်သည့်အခက်အခဲအတားအဆီးများကို စဉ်းစားပါ။ အထက်၌ဖော်ပြထားသော အဓိကပင်မစာရင်းပါ လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး အတွက် အခက်အခဲအဟန့်အတားများကို ဖော်ပြထားသည့် ဤစာအုပ်ငယ် ပထမလက်စွဲမှ အနှစ်ချုပ်များကို ကိုးကားနိုင်ပါသည်။

- ❖ ပိုစတာစာရွက်ကြီး သို့မဟုတ် စာရေးနိုင်သောမျက်နှာပြင်ပေါ်၌ ပုံပါအတိုင်း စက်ဝိုင်းလေးခုထပ်၍ဆွဲပါ။ အသေးဆုံးစက်ဝိုင်း၏ အလယ်၌ **ကလေး**၊ နောက်စက်ဝိုင်းသည် **မိသားစု**၊ နောက်စက်ဝိုင်းကြီးသည် **ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း**နှင့် နောက်စက်ဝိုင်းသည် **ကျောင်း**ကို ကိုယ်စားပြုသည်။ စက်ဝိုင်းများကို နာမည်တပ်ပါ။
- ❖ အခက်အခဲအတားအဆီးများနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ပြရန် အရောင် မတူသည့် မင် သို့မဟုတ် မတူသောလက်ရေးများကို အသုံးပြုရန်နှင့် (ကလေး၊ မိသားစုရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း၊ ကျောင်း)အဆင့်တိုင်းစီအတွက် လူတိုင်း သူတို့၏ အတွေးအခေါ်များကိုရေးချရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းကို အဖွဲ့လိုက် အတူတကွ လုပ်ရန်ဖြစ်ပြီး တစ်ဦးစီလုပ်ရန်မဟုတ်ပါ။ အကယ်၍ အဆင့်တိုင်းအတွက် အခွင့်အလမ်း သို့မဟုတ် အဟန့်အတားများနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားသော အဖွဲ့များ၏ ရေးသားချက်သည် မိမိထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် တူနေသည့် တိုင်အောင် တစ်ဖန်ပြန်ရေးပါ။
- ❖ လူတိုင်းလုပ်ဆောင်ပြီးသောအခါ သင်လုပ်ဆောင်ထားပြီးသော ကတ်ပြားကို ကြည့်ပါ။ အခွင့်အလမ်းများထက် အခက်အခဲအဟန့်အတားများက ပို၍ များပါသလား။ အခက်အခဲအဟန့်အတားများသည် သင်ထင်မြင်ထားသည် ထက်ပိုများနေပါသလား။ ထိုအခက်အခဲအတားအဆီးများသည် စိန်ခေါ်မှုကို ကိုယ်စားပြု၍ ယင်းတို့ကိုကျော်လွှားရပါမည်။ သို့မှသာ မောင်တစ်ကဲ့သို့သော ကလေးများကျောင်းတက်နိုင်ပြီး သင့်အကူအညီဖြင့် အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ပေမည်။
- ❖ အဆင့်တိုင်းနှင့် ထိုအဆင့်များအကြား (စာရင်းအများဆုံးသော အခွင့်အလမ်း များ) မည်သည့် အခွင့်အလမ်းသည် အဖြစ်အများဆုံးဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုအရာ များသည် အမှန်တကယ် အခွင့်အလမ်းများဖြစ်ပါသလား။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော မသန်စွမ်းသော ကလေးများအတွက် ဤအခွင့်အလမ်း များသည် သင်၏ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ယခုရှိနေပါသလား။ သို့မဟုတ် မိမိတို့ ထင်မြင်ထားချက်များသည် ရှိသင့်ပါသလား။ အကယ်၍ ရှိသင့်သည် ဆိုပါက ထိုအခွင့်အလမ်းများကို ရည်မှန်း၍ လုပ်ငန်းအစီစဉ် လုပ်ဆောင်မှု အားဖြင့် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုအခွင့်အလမ်းများသည် လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးအတွက် အခက်အခဲ အဟန့်အတားများကို ဖယ်ရှား

ခြင်းနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို တိုးချဲ့ရေးသင်ရယူလိုသော မျှော်မှန်းချက်အဖြစ် ကိုယ်စားပြုပါသည်။

- ❖ အခွင့်အလမ်းနှင့် အတားအဆီးများတူညီစွာပျံ့နှံ့ပါသလား။ သို့မဟုတ် အဆင့်တစ်ဆင့်တည်းကို အခြားသောအဆင့်များထက်ပို၍ အလေးထားစဉ်းစားနေပါသလား။ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ များပြားလာခြင်းနှင့် အဟန့်အတားများကို ကျော်လွှားရာ၌ မည်သည့်အဆင့်ကို ဦးစားပေးအာရုံ စူးစိုက်သင့်သည်ကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာ၌ ဤအချက်သည် သင့်ကို ကူညီပေးပါမည်။
- ❖ အဆင့်များကြားနှင့် အဆင့်များအတွင်းမှာပင်သူတို့၏အခွင့်အလမ်းနှင့် အဟန့်အတားများထပ်တလဲလဲဖြစ်နေပါသလား။ ဤအရာများသည် လုပ်ငန်းစတင်ရန်အတွက် ကောင်းသောအချက် ဖြစ်သည်။
- ❖ သူတို့အခက်အခဲအဟန့်အတားများသာမကအားဖြင့် အဆိုးမြင်သဘောထားများသည် အဆင့်တစ်ဆင့်ထက်ပို၍ ကျရောက်ပါသလား။ (ဆရာများ၊ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းဝင်များ) ဤအခက်အခဲကျော်လွှားရန် ပေါင်းစည်းအင်အားလိုအပ်ပါသည်။

လက်စွဲ ၃-၂

**ကျောင်းသို့မရောက်လာသောကလေးများနှင့်အဘယ့်ကြောင့်
မရောက်လာရသည့် အကြောင်းတို့ကို ရှာဖွေခြင်း**

ပြီးခဲ့သောလက်စွဲသည် ‘အချို့ကလေးများအဘယ့်ကြောင့် ကျောင်း၌မရှိရသည်’ ကို ရှာဖွေရာ၌ မိမိတို့အား ကူညီပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုဖြေဆိုရန်လိုအပ်သောမေးခွန်းမှာ မည်သည့်အခက်အခဲအတားအဆီးများ သို့မဟုတ် တခြားဖြစ်နိုင်ဖွယ်များသည် မိမိ၏ ကျောင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းတွင်ရှိနေသနည်း။ ဤမေးခွန်းကိုဖြေဆိုရန် မိမိတို့၏ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအဝန်းအပိုင်း၌ မည်သို့သော ကလေးများကျောင်းမတက်သည်ကို ပထမဦးစွာသိဖို့လိုပါသည်။ ထို့နောက်ဤကဲ့သို့ဖြစ်နေရသောအကြောင်းအရင်းအချို့ကို စုံစမ်းရှာဖွေရမည်။ သတင်းအချက်အလက်များရရှိလျှင် မိမိတို့သည် ကလေးများ ကျောင်းသို့ရောက်ရှိရန်အတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စတင်နိုင်ပါပြီ။

ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာဒေသမြေပုံရေးဆွဲခြင်း

ကျောင်း၌မရှိသောကလေးများကို စိစစ်ရှာဖွေရန် ကျယ်ပြန့်စွာအသုံးပြုသည့် ထိရောက်သောလက်စွဲတစ်ခုမှာ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာဒေသမြေပုံရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကို ကျောင်းမြေပုံရေးဆွဲခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာဒေသအခြေပြုမြေပုံရေးဆွဲခြင်း ဟုလည်းခေါ်ပါသည်။ သမားရိုးကျမြေပုံရေးဆွဲမှုကဲ့သို့ပင် ဤမြေပုံများသည် အဓိကတည်ရှိနေသည့် အဆောက်အအုံ၊ ဒေသ၏ထင်ရှားမှုကို ဖော်ပြပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပို၍အရေးပါပါဖော်ပြသည်မှာ ရပ်ရွာဒေသအဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စု၊ အိမ်ခြေအိမ်ထောင်စု တစ်ခုစီရှိသော ကလေးဦးရေ၊ သူတို့၏အသက်၊ မူကြိုအရွယ် ကလေးများနှင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများ ကျောင်းတက် မတက်တို့ဖြစ်သည်။ ထိုမြေပုံရေးဆွဲခြင်းများကို အောက်ပါအဆင့်အတိုင်းရေးဆွဲနိုင်ပါသည်-

- ၁။ ရပ်ရွာကော်မတီများ၏ အကူအညီ သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်လိုသည့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ကျောင်းရှိ အခြားဆရာများကို စာရင်းရေးမှတ်ပါ။ ယင်းသည် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်များအားလုံး(ဆရာအားလုံး၊ လက်ထောက်အားလုံး၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူများစသည်ဖြင့်) ပါဝင်သော ‘ကျောင်းလုံးကျွတ် ချဉ်းကပ်မှု’ တစ်ခုအဖြစ် မြှင့်တင်ရန်အတွက် လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်ရရှိရန်နှင့် မြေပုံများကို ပုံဖော် ရာ၌ အခြားရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များ အများအပြားသည် ကူညီပံ့ပိုး ပေးနိုင်သည် ကို မမေ့ဖို့လိုအပ်ပါသည်။ သာဓက-ရပ်ရွာဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်း များ၊ ရပ်ရွာအကြီးအကဲများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ မိဘဆရာအသင်း ဝင်အမှုဆောင်များနှင့် ကလေးများကိုယ်တိုင်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ (ကလေးများ ပါဝင်မှုကို နောက်ပိုင်းတွင်ဖော်ပြပါမည်) ဤအဆင့်သည် သင်၏ကျောင်းနှင့် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းကြား ခိုင်မာသောဆက်နွယ်မှု တည်ဆောက်ရန်အတွက် အမှန်တကယ်အကူအညီဖြစ်စေပါသည်။ ယင်းသည် သင်၏ကျောင်းကို ကျောင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအတွက် ဒေသအရင်းအမြစ် များ ရရှိနိုင်ရေး(အရင်းအမြစ်နည်းပါးသောကျောင်းများအတွက် အထူးအရေး ပါသည်) အတွက်လည်း ကူညီပေးပါသည်။ ထို့အတူ ရပ်ရွာလူထု၏ မြေပုံများ ကိုယ်ပိုင်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးသည်။ လူတိုင်းအတွက် အကျိုးဝင်ပညာ ရေး သင်ယူမှုအစီအစဉ်များသည် ဤသို့မြေပုံရေးဆွဲခြင်းနှင့် ရေးဆွဲနိုင်ရန် စီစဉ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များမှနေ၍ ထွက်ပေါ်လာခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

၂။ သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းခြင်းနှင့်မြေပုံရေးဆွဲရေး ကူညီဆောင်ရွက် ပေးကြမည့်သူများအတွက် ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပွဲ တစ်ခုကိုကျင်းပရမည်။ သူတို့ကိုကလေးအားလုံး ကျောင်းနေသင့်ကြောင်းနှင့် ဘဝနောက်ခံ စွမ်းရည် အမျိုးမျိုး ရှိသော ကျောင်းသားများတွင် အကျိုးကျေးဇူးများကြောင်း ထို့အပြင် ဤမြေပုံများသည် ကျောင်းတွင်မရှိကြသည့် ကလေးများကို ရှာဖွေရာ၌ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသို့လာပြီး ပညာကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် သင်ယူမှုရရန် အားပေးရန် လည်းကောင်း အရေးပါသောလက်စွဲဖြစ်ကြောင်း သူတို့အား ပြောပြပါ။

၃။ ထိုရှင်းလင်းဆွေးနွေးပွဲ သို့မဟုတ် ထပ်မံကျင်းပသည့်ဆွေးနွေးပွဲတွင် ရပ်ရွာ ဒေသ၏ပုံကြမ်းတစ်ခုကို ရေးဆွဲရန်ပြင်ဆင်ပါ။ တချို့ရပ်ရွာတွင် မြေပုံရေးဆွဲ ထားခြင်း ရှိကောင်းရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း တချို့မရှိတတ်ကြပါ။ ထိုမြေပုံတွင် အဓိကအထင်ကရဖြစ်သည့်လမ်းများ၊ ရေအရင်းအမြစ်များ၊ ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန၊ ဘုရားဝတ်ပြုရာနေရာကဲ့သို့သော နေရာများကိုထည့်သွင်းပါ။ ထို့အပြင် ထိုရပ်ရွာဒေသအတွင်းမှ အိမ်ခြေအားလုံးလည်း ပါဝင်စေပါ။

- ၄။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်တစ်စုရှိသော အိမ်သားအရေအတွက်၊ သူတို့၏ အသက်နှင့် ပညာအရည်အချင်းတို့ကိုပါ ဖော်ပြနိုင်ရန် အိမ်ထောင်စု စစ်တမ်း တစ်ခုကောက်ပါ။ ကလေးများ၏ ပညာအရည်အချင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်သည် ကျောင်းတွင်မရှိသည့်ကလေးများကို ဦးတည်ရှာရန်၌ အကူအညီ ဖြစ်လိမ့်မည်။ သက်ကြီးများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကမူ မည်သည့် သက်ကြီးမိဘများအဖို့ စာတတ်မြောက်ရေး အစီအစဉ်များကဲ့သို့ လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းများမှ အကျိုးကျေးဇူးရနိုင်ကြောင်းကို ဖော်ညွှန်းပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ဘီနင် (အနောက်အာဖရိက)တို့တွင် ထိုအစီအစဉ်များသည် အလွန်တန်ဖိုးရှိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မိဘများသည် သူတို့ ကိုယ်တိုင်နှင့် သူတို့၏ကလေးများ (အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများ) အတွက် စာသင်ယူခြင်း၏ တန်ဖိုးများကို သိရှိနားလည်လာရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေး သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။အိမ်ထောင်စု စစ်တမ်းကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်နိုင် သည်။ အိမ်များသို့ အလည်အပတ် သွားရောက်ခြင်းများ(ယင်းသည် မိဘများ အား သူတို့၏ကလေးများကို ကျောင်းသို့ပို့ရန် အားပေးပြောကြားနိုင်သည်)၊ ဗဟုသုတရှိသောသူများ (ကလေးကိုပင်လျှင် ဖြစ်ပါစေ) နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်ခြင်း သို့မဟုတ် ရှိထားသော မှတ်တမ်းများကို သုံးခြင်းဖြင့်လည်းပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကျေးရွာသန်းခေါင်စာရင်းကို အသုံးပြု၍ အိမ်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်များနှင့် သူတို့၏ အသက်ကိုဖော်ထုတ်ပါသည်။ ဤအချက်အလက်များကို ကျောင်းဝင်မှုမှတ်တမ်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပြီး ကျောင်းမတက်သော ကလေးများဦးရေကို သိရှိရန် ရှာဖွေနိုင်ပါသည်။
- ၅။ သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းပြီးသည်နှင့် ရပ်ရွာလူထုရှိ အိမ်ခြေ များ၊ အိမ်သားများ၊ အသက်နှင့် ပညာအရည်အချင်းအဆင့်ကို ဖော်ပြသည့် အပြီး သတ်မြေပုံတစ်ခုကိုရေးဆွဲခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ရပါမည်။ ထို့နောက် မြေပုံကို ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၊ ရပ်ရွာလူကြီးအားဝေငှပေးပြီး မည်သို့သော ကလေး များ ကျောင်းသို့မရောက်သည်ကိုသိရှိစေကာ သူတို့၏မိဘများကလည်း ကလေးများကို အဘယ့်ကြောင့် ကျောင်းမပို့နိုင်ရသည်နှင့် ပတ်သက်သော အချို့အကြောင်းရင်းများကို ဆွေးနွေးပါ။ ဤအချက်အလက် များအားဖြင့် မိမိတို့သည် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို စတင်ထူထောင်နိုင်ပါပြီ။

လိုဂျစ်ဘစ်ရှ်စီမံချက်(LJ)၏ ကျောင်းမြေပုံရေးဆွဲခြင်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ (ရျာတ်စ်သန်)

LJ စီမံချက်သည် ရုပ်ရွာလူထုမှရွေးချယ်ပြီး တာဝန်ပေးထားသော အမာခံ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများပါဝင်သည့် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ကိုသင်တန်းပေးပြီးနောက် အိမ်ထောင်စုတိုင်းသို့ ကွင်းဆင်းစေကာ မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များ၏ ပညာရေးအခြေအနေမှတ်တမ်းတင်စေသည်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုတိုင်းတွင် မိသားစုတစ်ဦးစီ၏ ပညာရည်အဆင့်ကို ဖော်ပြသည့် ကျေးရွာမြေပုံတစ်ခုရေးဆွဲခြင်းကို ပြင်ဆင်ပါသည်။ ပြီးလျှင် ကလေးများ ကျောင်းမတက်သည့် အကြောင်းရင်းကို တစ်ရွာလုံးက ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ကြသည်။ နေရာအတော်များများ၌ ကျောင်းရှိသော်လည်း ဆရာရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းပရိဘောဂပစ္စည်းနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် ကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ပုံမှန်မဆောင်ရွက်နိုင်ပေ။ မိန်းကလေးများသည်လည်း ကျောင်းမတက်ကြပေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အိမ်နှင့် ကျောင်းသည် လမ်းလျှောက်ရန်ဝေးကွာလွန်းသောကြောင့် မိဘများက ကျောင်းတက်ရန်ခွင့်မပြုပေ။ ထို့နောက် ကျောင်းများစွာတွင်ရှိကြသော ဆရာများမှာ အမျိုးသားများသာဖြစ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာအသင်း၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ဆရာများသည် ကလေးများကျောင်းနေစေခြင်းနှင့် ကျောင်းနေမြဲစေခြင်းကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲပြီး ကျောင်းပြင်ပဌာနများကိုစတင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းအဆောက်အအုံများကို ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးအစီအစဉ်များနှင့် အပျိုဖော်ဝင်မိန်းကလေးများအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများ ကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အခြားသော တိုးတက်ဆောင်ရွက်မှုများမှာ တိုက်တွန်းစေ့ဆော်မှုနှင့် သင်ရိုးအခြေပြု ဆရာများသင်တန်း၊ သင့်လျော်သော ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ ပုံနှိပ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အရည်အသွေးကောင်းသည့် ကျောင်းသုံးပစ္စည်း ကိရိယာများနှင့် စီမံချက်ဝင်ဒေသ ကျောင်းအားလုံးအတွက် သင်ကြားသင်ယူမှု အထောက်အကူပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ခြင်းများဖြစ်ကြသည်။ LJ စီမံချက် သည် ကျောင်းပြင်ပပညာရေးကွန်ရက်နေရာများလည်း ထူထောင်ကာ ဒေသတွင်း ပညာတတ်လူငယ်များကို သင်ပြသူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။

Mathur R .(2000) Taking Flight. Education for All Innovation Series No.14
UNESCO Principal Regional Office for Asia and the Pacific ,Bangkok.

ကျောင်းမြေပုံရေးဆွဲခြင်းတွင် ကလေးများ၏ပါဝင်မှု

ကျောင်းနှင့်ကျောင်းဝန်းကျင်မြေပုံရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းဖြစ်စဉ်သည် ‘ရပ်ရွာလူထု အဖွဲ့အစည်းမှ ကလေးသို့’ လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကလေး များအားလုံးကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်၍ သူတို့ကျောင်းသို့ရောက်ရှိရေးအတွက် ရပ်ရွာလူထုက မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ကို ဆိုလိုပါသည်။အတိအကျဆိုရလျှင် ဤမြေပုံ ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းသည် ‘ကလေးမှကလေးသို့’ ချဉ်းကပ်နည်းအသွင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ၎င်းကို သင်၏ သင်ခန်းစာပြင်ဆင်မှုတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ မည်သည့်အရွယ် ကလေးမဆို ဤမြေပုံရေးဆွဲခြင်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နိုင်သည်ဟု ဆိုရမည်။ယင်းသည် သူတို့၏သင်ယူမှု၌ အရေးပါသော လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။¹

ကလေးမှကလေးသို့ ချဉ်းကပ်နည်းဖြင့် မြေပုံရေးဆွဲခြင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုသည် ကလေးများ၏ ကျောင်းနေမှုကို စည်းရုံးရာ၌ အလွန်အလွန်ထိရောက်သော နည်းလမ်း ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ကျောင်းသို့ရောက်မလာသော ကလေးများကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် ဦးဆောင်နိုင်သည်။ ထိုကလေးများကို ကျောင်းတက်လာအောင် မိဘ၊ ရပ်ရွာလူထုကိုလည်း စည်းရုံးစွမ်းဆောင်ပေးနိုင်သည်။ သာဓက-ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ‘ကလေးစီမံချက်’ ၌ ဂရိတ် ၄-၆ အဆင့် ယောက်ျားလေးနှင့်မိန်းကလေးတို့သည် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရပ်ကွက်များနှင့် အိမ်များ၏ မြေပုံကို အတူတကွ ရေးဆွဲကြပါသည်။ တစ်အိမ်စီတွင်နေသောကလေးများကို ကျောင်းတက်/မတက် ခွဲခြားပြီး မြေပုံပေါ်၌မှတ်သားကြသည်။ အကယ်၍ ကျောင်းသား ၃ ယောက်ကသာ အိမ်တစ်အိမ်တွင် ကလေးတစ်ယောက်နေထိုင်သည်ဟု သဘောတူချက် ပေးလျှင် ၎င်းသည် မှန်ကန်ပြီဟု စီမံကိန်း၏အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက မှတ်ချက်ပြုပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကလေးများသည် ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာ မြေပုံရေးဆွဲပုံဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်သူများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သူတို့သည် မည်သူမျှ တစ်ခါမှ မစဉ်းစားခဲ့သော သူတို့ရပ်ရွာဒေသ အကြောင်းဖြစ်သည့် အရေးပါတန်ဖိုးရှိ အချက်အလက်များကိုပင် ရရှိရေးဆွဲနိုင်သည်။

အသုံးဝင်သောနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ သူတို့၏ရပ်ရွာဝန်းကျင်မြေပုံကို ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲ စေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရေးဆွဲစေခြင်းသည် ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာမြေပုံပေါ်၌ မည်သည့် အရာ ဖော်ပြရမည်ကို သူတို့ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ကလေးများအနေဖြင့် မြေပုံကို တိတိ

¹ This section and the process of creating the map were adapted from "Children as Community Researchers," UNICEF Web site: Teachers Talking about Learnings: www.unicef.org/teachers/researchers/basemap.htm. Readers are strongly encouraged to access this Web site, see examples of children's maps, and learn more!

ကျကျရေးဆွဲနိုင်မှုစွမ်းရည်မှာ ကလေးတို့၏အသက်အရွယ်အရ အမျိုးမျိုးကွဲပြားပါသည်။ သို့သော်လည်း သူတို့၏ မတူညီကွဲပြားသောရေးဆွဲဟန်များနှင့် သူတို့စွမ်းရည်များ ကိုပင် အသိအမှတ်ပြု လက်ခံသည်ဆိုလျှင် မည်သည့်အရွယ်ကလေးများမဆို ကလေး အားလုံးမှာ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာမြေပုံအတွက် အသုံးဝင်လှသော အချက်အလက် ထင်ရှား ပေါ်လွင်မှုများ စုစည်းရာ၌ ပျော်ရွှင်ကြပေလိမ့်မည်။

အကယ်၍ ဒေသရပ်ရွာသည် မြေပုံအဆင်သင့်မရှိပါက ပုံကြမ်းဖြင့် ရိုးရှင်းပုံစံတစ်ခု ကို ပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာမြေပုံများသည် ကလေးများအဖို့ သူတို့၏ အိမ်များနှင့် သူတို့သူငယ်ချင်းများ၏ အိမ်များတည်နေရာကို ဖော်ပြနိုင်ရန် အတွက် မြေပုံအရွယ် ကြီးသင့်သည်။ ထိုမြေပုံများသည် ကလေးများ သူတို့၏ ရပ်ရွာဒေသ အဖွဲ့အစည်းအတွက် သူတို့၏ တန်ဖိုးရှိသော ဆောင်ရွက်ပေးမှု တစ်ခုပင်ဖြစ်တော့သည်။ မြေပုံကို ဤကဲ့သို့ ပုံဖော်ပါသည်။

၁။ သင်၏ကလေးများကို အတူတကွစုစည်းပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိအရေးကြီးသော နေရာများအားလုံးကို စာရင်းပြုလုပ်ပါစေ။ (ကျောင်း၊ ဘုရားပုထိုးကျောင်းကန်၊ အိမ်၊ ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဈေးဆိုင်)များ အစရှိသည့် အခြားအရေးပါသော (လမ်း၊ မြစ်၊ တောင်များကဲ့သို့) သဘာဝမြေမျက်နှာအသွင်အပြင်များ။ ထို့အပြင် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များ မကြာခဏတွေ့ဆုံလေ့ရှိသည့် အရေးပါသောနေရာများ လုပ်ခွင်လယ်ယာ သို့မဟုတ် ရေခပ်သွားရလေ့ရှိသော ရေတွင်းများကဲ့သို့။

၂။ ကတ်ထူပြားလေးများဖြတ်၍ အရေးပါသောနေရာများဖြစ်သည့် သဘာဝ မြေမျက်နှာအသွင်ပြင်များနှင့် နေရာများကို ထိုကတ်ထူပြားပေါ်၌ ရေးဆွဲပါစေ။ အကယ်၍ ကတ်ပြားသို့မဟုတ် အခြားသောပစ္စည်းများမရရှိနိုင်ပါက ကျောက်တုံး၊ သစ်သားတုံး၊ ကြိုး သို့မဟုတ် တုတ်ချောင်းလေးများသုံးပါ။ လေးထောင့်ကတ်ထူပြား သို့မဟုတ် ကျောက်တုံးများကို အိမ်အဖြစ်ကိုယ်စား ပြုပြီး တုတ်ချောင်းများ၊ နွယ်ကြိုးကို မြစ်အဖြစ်ပုံစံအမျိုးမျိုးကိုယ်စားပြု အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သို့သော်သင်္ကေတတစ်ခုစီသည် မည်သည်ကိုကိုယ်စားပြု သည်ကို ကလေးများမမှတ် သေချာစွာသတ်မှတ်စေရန် ကူညီပေးပါသည်။

၃။ ကလေးများအား ‘သူတို့၏ရပ်ရွာဒေသမှ ကျောင်းကဲ့သို့ပင် အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်သည့် အဓိကသွင်ပြင်အချင်းအရာများ ဘာဖြစ်သည်’ ကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန်

မေးပါ။ ကတ်ထူပြားပေါ်၌ ၎င်း၏ အထူးသင်္ကေတပုံကို ပြုလုပ်ခိုင်းပါ။ ၎င်းပုံသည် သိသာထင်ရှားစေရန် အလို့ငှာ အခြားသောအရာများနှင့် မတူညီသင့်ပါ။ ၎င်းသည် မြေပုံ၏ ‘ရည်ညွှန်းမှတ်’ အဖြစ် ရလာပေလိမ့်မည်။ (လူတိုင်းမှတ်မိသိရှိနေသောနေရာအဖြစ်အပြင် ရပ်ရွာဒေသအတွင်း အခြား အရေးပါသောနေရာဌာနများတည်ရာနှင့်ထင်ရှားသည့်သွင်ပြင်လက္ခဏာတို့နှင့် ဆက်စပ်ယူ၍ ရစေပါသည်။)

၄။ ပိတ်စကြီးကြီးတစ်စ၊ စက္ကူထူသို့မဟုတ်အခြားသောစာရေးရန် သင့်တော်သည့် အရာဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို မြေပြင်ပေါ်တွင်ချပါ။ ၎င်းပတ်လည်တွင် ကလေးများကို စုရုံးရန် ဝိုင်းနေခိုင်းပါ။ ပြီးလျှင် ‘ရည်ညွှန်းမှတ်’ (ကျောင်းကဲ့သို့) ကို မည်သည့်နေရာ၌ ချထားမလဲဟုမေးပြီး ဆုံးဖြတ်ခိုင်းပါ။ သို့ဖြင့် သူတို့အားလုံး၏ အိမ်များအားလုံးကို ပုံတွင်နေရာပြလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သာဓက-အကယ်၍ ကျောင်းသည် သူတို့၏အိမ်များနှင့်နီးသောနေရာ၌ရှိသည် သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအလယ်တွင်ရှိသည်ဆိုလျှင် မြေပုံ၏အလယ်တွင်နေရာချပါ။ အကယ်၍ သူတို့၏အိမ်များနှင့်ရပ်ရွာထဲရှိ သူတို့၏ မကြာခဏလည်ပတ်သွားတတ်လေ့ရှိသောနေရာနှင့်ဝေးပါက မြေပုံ၏ဘေးဘက်တွင် နေရာချပါ။

၅။ ကလေးများကို ရပ်ရွာအစွန်၌ အခြားမည့်သည့်အရေးပါသောနေရာတည်ရှိသည်ကို မေးပါ။ ၎င်းနေရာများအတွက် နယ်နိမိတ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ရန် မြေပုံပေါ်၌ ထိုအရေးပါသော နေရာများ၏ သင်္ကေတများကိုချပါ။

၆။ ရပ်ရွာဒေသ၏ အဓိကသဘာဝမြေမျက်နှာသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (လမ်းများ၊ လယ်ကွင်းများ၊ တောင်များနှင့်မြစ်များကဲ့သို့) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကို အစုတစ်စုအဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပြီး ၎င်းတို့ကို မြေပုံတွင်ထည့်သွင်းပါ။ မည်သည့်နေရာတွင် ရုပ်ပိုင်း သဘာဝသွင်ပြင်များ ထားသင့်သည်ကို ကလေးများအားလုံး၏ သဘောတူညီချက်ကို သေချာအောင်ပြုပါ။ ကလေးများကို နေရာချမှု သေချာစေရန်အတွက် မြေပုံစစ်ဆေးကြည့်ခြင်းကို ခွင့်ပြုပေးပါ။ ကလေးများ၏ မိမိကိုယ်ပိုင်မြေပုံများ ရေးဆွဲပုံဖော်ပြီးလျှင် သူတို့ပုံများကို ပြန်ကြည့်ခိုင်းပြီး မြေပုံကြီး၌ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ ပါ မပါ သေချာအောင်ပြုစေပါ။

၇။ အရေးကြီးသောနေရာများ၊ ရုပ်ပိုင်းသဘာဝသွင်ပြင်များနှင့် အခြားသောတည်ရှိမှု

များကို မြေပုံပေါ်တွင် နေရာချထားမှုကို ကလေးအားလုံးက သဘောတူပြီးသော အခါ ကလေးများသည် ကတ်ထူပြား သို့မဟုတ် အခြားသော ယာယီ သင်္ကေတ များဖြင့် မဟုတ်တော့ဘဲ မင်၊ ဆေး သို့မဟုတ် စုတ်တံများအသုံးပြု၍ မြေပုံတွင် အမြဲတမ်းစွဲနေအောင် မပျက်သည့်အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ရေးဆွဲနိုင်ကြပါပြီ။

၈။ မြေပုံသည် တစ်တန်းလုံးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့် ကလေးများသည် စိတ်ပါလက်ပါ တက်တက်ကြွကြွပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြရန် လိုပါသည်။ သူတို့စဉ်းစားမိသည့် အရေးပါလာသော သွင်ပြင်လက္ခဏာသစ်များကို ဖြည့်စွက်ရမည်။မြေပုံကို မင်၊ ဆေးဖြင့် စတင်ဖြည့်ရင်း ကျောင်းမရောက်သော ကလေးများအား ခွဲခြား ဖော်ထုတ်၍ရပါပြီ။ ကလေးများကို တိကျသောအဓိကအချက်များ စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်စေပြီး စက္ကူငယ်များဖြင့် သင်္ကေတပြုကာ မြေပုံပေါ်တွင် ကိုယ်စားပြု စတင်စိုက်ကြစေသင့်ပါသည်။ အများဆုံးသိသာထင်ရှားလှသော ဦးတည်ချက် အကြောင်းအရာအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- ❖ ရပ်ရွာထဲရှိ ကလေးများအားလုံး၏ နေအိမ်များ၊ ကလေးများအသက်နှင့် သူတို့ကျောင်းနေ မနေ၊
- ❖ သူတို့၏နေ့စဉ်ဘဝတွင် အရေးပါသောလူတို့၏ နေအိမ်များ၊
- ❖ ကလေးများကစားရာ သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ရာနေရာ၊
- ❖ အန္တရာယ်ရှိနိုင်ရာကဲ့သို့ကလေးများရှောင်ကြဉ်သည့်နေရာ (အကြမ်းဖက် တတ်ရာ)၊
- ❖ ကလေးများနှစ်သက်သောနေရာနှင့် မနှစ်သက်သောနေရာ၊
- ❖ ကလေးများတစ်ဦးတည်းသွားသောနေရာ၊ မိဘများနှင့်သွားသောနေရာ၊ အခြားသောဆွေမျိုးများနှင့် သွားသောနေရာ အဖော်သူငယ်ချင်းများနှင့် သွားသောနေရာ၊ မိမိထက်ကြီးသောသူများနှင့် သွားသောနေရာနှင့်
- ❖ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း(အထူးသဖြင့် ကလေးများ ကျောင်းသွား ကျောင်းပြန်ရေး)နှင့် သူတို့သွားလာကြပုံ နည်းလမ်းများ(ခြေလျင်၊ စက်ဘီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ ကား စသည်ဖြင့်ကဲ့သို့)

၉။ မြေပုံပေါ်တွင် ပို၍ကြီးကျယ်တိကျအောင် ဖြည့်စွက်ကူညီနိုင်ရန် ကလေးများနှင့်

အတူ ရပ်ရွာအတွင်းလမ်းလျှောက်လှည့်လည်ပါ။ ထိုသို့လှည့်လည်စဉ် သို့မဟုတ် အထူးကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာဖြစ်စေ ရပ်ရွာမှ သက်ကြီးများကို ဖိတ်ခေါ်ကာ ကလေးများနှင့် စကားပြောဆိုစေပြီး မြေပုံအတွက်လိုအပ်သော အကြံဉာဏ်များကိုတောင်းခံပါ။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကျောင်းမတက်သော ကလေးများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာ၌ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းဝင်များ ပါဝင်မှုကို စတင်ရရှိလာခြင်းပင်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးမှု များကို ဖန်တီးလာနိုင်မည်။

မြေပုံကိုရေးဆွဲပြီးသောအခါ သင်၏တပည့်ကျောင်းသားများ၊ ရပ်ကွက်ထဲရှိ ကျောင်း မတက်သောကလေးများကို ပြနိုင်သကဲ့သို့ ထိုကလေးများ၏ မိသားစုတို့၏ နေရာကိုလည်း ရှာဖွေနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ သင်၏ကလေးများကိုယ်တိုင် ဆရာများ၊ မိဘများနှင့် ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အတူတကွ လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်ရင်း မိဘများအား သူတို့၏ ကလေး များကို ကျောင်းသို့ပို့ရန်အတွက် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းရာတွင် ကူညီပေးနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ နီပေါနိုင်ငံတွင် Save the Children (UK) အထောက်အပံ့ဖြင့်ပြုလုပ်သော ရပ်ရွာပညာရေးနှင့် ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု အချက်အလက်စနစ် Community-Education Management Information System(C-EMIS) စီမံချက်၌ ကလေးများသည်ကိုယ်တိုင် ကျောင်းပြင်ပရောက်ကလေး များ၏ မိဘများထံ သွားရောက်လည်ပတ်ပြီး မိဘများနှင့် သူတို့၏ကလေးများကို မည်သည့် အတွက် ကျောင်းသို့မလွှတ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများ မေးမြန်းပြောဆိုကြသည်။ ထိုကလေး များ ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရေးအတွက် မည်သည့်အရာများလုပ်နိုင်သည်ကိုလည်း သူတို့ပြောဆိုကြပါသည်။

ကျောင်းနှင့်ကျောင်းဝန်းကျင်မြေပုံသည် အစဉ်ခေတ်မီနေစေရန်လိုအပ်ပြီး ကျောင်းသို့ ရောက်မလာနိုင်သောကလေးများကိုလည်း အစဉ်ခွဲခြားဖော်ထုတ် နေရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ကြောင်းကျိုးဆီလျော်စွာပင် မြေပုံဖန်တီးပုံဖော်ခြင်းသည် (သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ကလေးများ၏ သင်ယူမှုတွင်)သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် အမြဲတမ်းမပါမဖြစ် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင် သည်။ ထို့ပြင် ရပ်ရွာလူထုက မြေပုံကို အလွယ်တကူ မြင်နိုင်ရန်လိုပါသည်။ ရပ်ရွာလူထု သတင်း ပြန်ကြားရေးဌာန သို့မဟုတ် လူအများ အမြဲတွေ့ဆုံနိုင်သောနေရာများတွင် ပိုစတာအဖြစ် ကပ်ထားနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤရပ်ရွာပြည်သူများက သူတို့၏ ထင်မြင် ယူဆချက်ကို ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မြေပုံသည် ကလေးအားလုံးကျောင်းရောက်ရှိရေး ရပ်ရွာလူထု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် အစပြုနိုင်စေပါသည်။ သာဓကအားဖြင့်

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက် ဆင်ခြေဖုံး ရပ်ကွက်တစ်ခုတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များသည် ကွင်းဆင်းတိုင်းတာမှုများနှင့် မြေပုံများကိုအသုံးပြု၍ ကျောင်းပြင်ပရောက်နေသော ကလေးများကို ရှာဖွေကြသည်။ သူတို့၏ ကလေးများသည် မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်များ မရှိသောကြောင့် ကလေးများ၏ မိဘများထံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အနီးအနားရှိ ခရိုင်နှင့်ပြည်နယ်များသို့ပင် သွားရောက်ကြကာ ကလေးများမှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်သော အထောက်အထားများ ရရှိရေးနှင့် ကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ယခု ထိုဆင်ခြေဖုံး၌ရှိသောကလေးများအားလုံး ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိနေကြလေပြီ။

ကလေးများကျောင်းသို့ မရောက်နိုင်ခြင်းအကြောင်းရင်းကို ရှာဖွေခြင်း

သင်၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် သို့မဟုတ် ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ‘ရပ်ရွာတွင်းရှိ မည်သည့်ကလေးများ ကျောင်းသို့မလာသည်’ ကို ခွဲခြားပြီးပါပြီ။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဆိုသောအကြောင်းရင်းအချို့ကိုပင် စဉ်းစားတွေးခေါ်ပြီးကောင်း ပြီးမည်။ ယခုဖြေကြားရန်လိုသော အဓိကမေးခွန်းမှာ ‘မည်သည့်အဓိကအကြောင်းအချက် များသည် ကလေးများကျောင်းပြင်ပရောက်ရှိနေခြင်း၏ ထူးခြားသောဝိသေသ လက္ခဏာဖြစ်နေ သနည်း’ နှင့် ထိုကလေးများကို ကျောင်းတက်နိုင်သော ကလေးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရန်ဖြစ်သည်။

အစောပိုင်းလေ့လာခဲ့ချက်အရ အချို့သောအကြောင်းအချက်များသည် ပို၍မမြင်သာ သော အချက်များကဲ့သို့ မြင်သာနိုင်သောအချက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အာရုံထိတွေ့ခံစားနိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာအားနည်းမှု၊ လုံလောက်သော ဂရုစိုက်မှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် အာဟာရချို့တဲ့မှု သို့မဟုတ် အများခံယူထားမှုနှင့် အမှန်မသိထားသော အချက်များဖြစ်သည့် ကျား၊ မ အခန်းကဏ္ဍ သို့မဟုတ် ကလေးများက သူတို့၏ မိသားစုအတွက် တာဝန်ယူမှုတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်း။ ။ ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းများပြုလုပ်ခြင်း

ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းသည် လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးနှင့် အတန်းတွင်း၌ တန်းတူညီမျှရေးကို မြှင့်တင်ပေးသည့် လက်စွဲတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကို အာဖရိက၊ အမေရိကအလယ်ပိုင်း၊ အလယ်၊ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှ စသည့်နိုင်ငံအတော်များများ

တို့တွင်လည်း အသုံးပြုနေသည်။ ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းသည်-

- ❖ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆရာများအား မည်သည့်ကလေးများသည် မည်သည့်အတွက် ကျောင်းမတက်သည်နှင့် ကျောင်းထွက်ရသည့် အဟောသိ ကံဖြစ်မှုတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်ရန် ကူညီပါသည်။
- ❖ သူတို့၏စရိုက်သဘာဝအရ ရပ်ရွာဒေသထဲမှ ကလေးများ၏ ကွဲပြားခြားနားမှု သူတို့၏မိသားစုများကို ဖော်ညွှန်းပြသသည်။
- ❖ ကျောင်းပြင်ပရောက်စေသော အကြောင်းအချက်များကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် အစီအစဉ်များချမှတ်ရာ၌ ကူညီပါသည်။

ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းကို ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ကျောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုသတင်းအချက်အလက်စနစ် (School Management Information System -SMIS) ၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသုံးပြုနေပြီး ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၌လည်း ကျောင်းသားလမ်းကြောင်းစနစ် [Student Tracking System (STS)] အဖြစ် အသုံးပြုသည်။ နှစ်ခုလုံးသည် ကလေးပျော်ကျောင်းစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အချို့သော အာရှအလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ကလေးများ၏ကိုယ်ရေး မှတ်တမ်းကို သူတို့၏ရပ်ရွာလူထု အခြေပြုအမှုအကျင့်ဖြစ်ရာ အသုံးပြုပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်း၊ ကလေးဗဟိုပြု ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုသတင်း အချက်အလက်စနစ်တွင် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်သုံးသည်။ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များသည် ရပ်ရွာရှိ အိမ်ထောင်စုများမှ ကလေးများအားလုံး၏ သတင်း အချက်အလက်ကို စုဆောင်းရယူသည်။ ကျောင်းနေသင့်သော ကလေးများ သို့မဟုတ် မကြာခင်ကျောင်းနေရတော့မည့် ကလေးများကို ခွဲခြားဖော်ပြပြီးနောက် ကျောင်းသို့ရောက်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ဤစနစ် (SMIS)နှင့် (STS) စနစ်တို့ကို ရပ်ရွာအဆင့်၌ သုံးခြင်းဖြစ် သည် (ကျောင်းတွင်မဟုတ်)။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းပြင်ပ ရောက်နေသောကလေးများ၊ ကျောင်း ရောက်၍ ကျောင်းတက်နေသော်လည်း ဆင်းရဲချို့တဲ့စွာ သင်ယူနေရသောကလေးကိုပါ ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်သည်။ ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းတစ်ခုကို အောက်ဖော်ပြပါအဆင့်များ အတိုင်း ပြုလုပ်ပါ-

- ၁။ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာဒေသမြေပုံ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာသန်းခေါင်စာရင်း မှတ်တမ်းအပေါ် အခြေပြု၍ ကျောင်းမရောက်သော ကလေးများစာရင်းပြုလုပ်ပါ။
- ၂။ သင်၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်နှင့် ကျောင်း-ကျောင်းဝန်းကျင်မြေပုံကို ပြုလုပ်ပုံဖော်ရာ၌

ကူညီသောသူတို့နှင့် ကလေးများကျောင်းသို့ မလာရခြင်းကို ဖြစ်စေသည့်အချက် အဟန့်အတားများအကြောင်းကို ဉာဏ်ဖွင့်စဉ်းစားပါ။ ဤလက်စွဲ စာစဉ်၏ ပထမလက်စွဲတွင် ပြုလုပ်ထားသောစာရင်းကို ကိုးကားနိုင်ပါသည်။ ကျောင်း၊ ရပ်ရွာ၊ မိသားစုနှင့် ကလေးတို့ဆက်နွယ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ အချက်အလက်များကို အုပ်စုခွဲပါ။ သို့သော် တချို့သော အကြောင်းအချက်များသည် အုပ်စုတစ်ခုထက် ပို၍ ရှိနေမည်ကိုသတိပြုပါ။ ထိုအချက်များသည် အမှန်တကယ်ဖြစ်စေသော လိုအပ်သည့်အချက်ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည် မဟုတ်ပေ သို့သော် ကလေးများအတွက် ထိုအချက်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်လိုပါသည်။

၃။ ထို့နောက် ထိုအကြောင်းချက်များဖြင့် မေးခွန်းများကိုဖန်တီးတည်ဆောက်ပါ။ ထိုမေးခွန်းကို ဖြေဆိုခြင်းအားဖြင့် ကလေးများအဘယ်ကြောင့် ကျောင်း မလာရောက် နိုင်ရခြင်းဆိုသည့် ထိုးထွင်းသိမြင်မှုအချို့ကိုပေးနိုင်ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်းများသည် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ ကလေးပျော်ကျောင်းများတွင် အသုံးပြုနေသည့် မေးခွန်းများနမူနာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည် အမျိုးမျိုးရှိကြပြီး ကောင်းစွာမသင်ယူနိုင်ကြသည့် ကလေးများ၏ အခြေအနေကို သိရှိနိုင်ရန် အသုံးပြုကြ ခြင်းဖြစ်သည်။^၂ ကလေးများသင်ယူခြင်းနှင့် ကျောင်းထွက် ခြင်းတို့ကို သက်ရောက်မှုရှိသော အစဉ်း၌ ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အဟန့်အတားများကို ပေါ်လွင်သိရှိရန် ထိုမေးခွန်းများကို တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ **သင်၏ရပ်ရွာတွင် အဖြစ်များဆုံး အဟန့်အတားအခက်အခဲဟု သင်ခံယူသောအချက်ပေါ် အခြေခံ၍ သင်ကိုယ်တိုင် မေးခွန်းတည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် သေချာမှုအတွက် ရပ်ရွာအကြီးအကဲများ ပါဝင်ရန်လိုပါသည်။ သူတို့သည် ကျောင်းသို့မရောက်၊ ကျောင်းတွင်မရှိကြသောကလေးများအားလုံးကို ခွဲခြားသိနိုင်ရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။**

²Examples of the Child Profile from other countries such as El Salvador and Uganda can be found in: Toolkit for Assessing and Promoting Equity in the Classroom, produced by Wendy Rimer et al. Edited by Marta S. Maldonado and Angela Aldave. Creative Associates International Inc., USAID/EGAT/WID, Washington DC.2003

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ယဉ်ကျေးမှုမတူညီခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးစံမိရိုးဖလာ အစဉ်အလာများ

- ❖ ကလေးသည်မည်သည့်နိုင်ငံသားဖြစ်သနည်း (သို့မဟုတ်) မည်သည့်လူမျိုးစုဖြစ်သနည်း။
- ❖ ကလေး၏ကိုးကွယ်မှုဘာသာသည် မည်သည့်ဘာသာဖြစ်သနည်း။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ကျား မခွဲခြားခြင်း

- ❖ ကလေးသည် မည်သည့် လိင်ဖြစ်သနည်း။
- ❖ ကလေး၏အသက်မည်မျှနည်း။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း

- ❖ ကလေး၏မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ထားပါသလား။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ အလုပ်နှင့် ကျောင်းတို့၏အချိန်ဇယား၊ အလုပ်လုပ်ရန် လိုအပ်ခြင်း

- ❖ ကလေးသည် ဝမ်းစာအတွက်ဝင်ငွေရရန် အိမ်တွင်း သို့မဟုတ် အိမ်ပြင်ပ အလုပ်လုပ်ရပါသလား။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အမြင်သဘောထားများ၊ အကြမ်းဖက်မှုကိုကြောက်ရွံ့ခြင်း

- ❖ အကယ်၍ ကလေးသည် ကျောင်း၌အမြဲရှိနေလျှင် သူ သို့မဟုတ် သူမ၏ သင်ယူမှုအခြေအနေ မည်သို့ရှိသနည်း။
- ❖ အကယ်၍ ကလေးသည် ကျောင်း၌အမြဲရှိလျှင် သူ သို့မဟုတ် သူမ၏ ကျောင်းခေါ်ကြိမ်မှတ်တမ်း မည်သို့ရှိသနည်း။
- ❖ အကယ်၍ ကလေးသည် ကျောင်း၌အမြဲရှိလျှင် သူ သို့မဟုတ် သူမ မကြာခဏ ကျောင်းထွက်ခဲ့ဖူးသလား။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ဖျားနာခြင်းနှင့် အစာအာဟာရချို့တဲ့ဆာလောင်ခြင်း HIV/AIDS ကူးစက်မှု၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်း

- ❖ ကလေး၏ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရနှင့်ဆိုင်သော အခြေအနေမည်သို့ရှိသနည်း။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ပရိဘောဂ စသည့်ကျောင်းအထောက်အပံ့ ပစ္စည်းများနှင့် တည်နေရာဒေသ

- ❖ ကျောင်း၏ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို သုံးရာတွင် သက်ရောက်မှုရှိသည့် ကလေးမသန်စွမ်းမှုမျိုး တစ်စုံတစ်ခုရှိသလား။
- ❖ ကလေး၏အိမ်သည် သက်ဆိုင်ရာကျောင်း၏ မည်သည့်နေရာတွင် တည်ရှိ သနည်း။ (အကွာအဝေး၊ သွားရန်ကြာချိန်)

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု၊ ပဋိပက္ခရှိမှု

- ❖ ကလေး၏မိဘများ အသက်မည်မျှရှိပြီနည်း။
- ❖ မိဘနှစ်ပါးလုံး သက်ရှိထင်ရှားရှိပါသလား။ မရှိလျှင် မည်သူဆုံးပါးသွား သနည်း။
- ❖ မိဘတစ်ဦးစီ၏ ပညာရေးအခြေအနေ မည်သို့ရှိသနည်း။
- ❖ မိသားစုဝင်ထဲမှ ကျောင်းထွက်ဖူးသူရှိပါသလား။ ထွက်လျှင်အဘယ်ကြောင့် နည်း။
- ❖ ကလေး၏မိဘနှစ်ပါးမှာ လက်ထပ်ပေါင်းသင်းနေတုန်းလား။
- ❖ ကလေးသည် မည်သူနှင့်နေသနည်း။
- ❖ ကလေး၏အိမ်တွင် မူကြိုကလေးဦးရေ မည်မျှရှိသနည်း။
- ❖ ထိုမူကြိုကလေးများကို မည်သူက အဓိကပြုစောင့်ရှောက်သနည်း။
- ❖ မိဘတစ်ဦးဦးသည် အလုပ်အတွက် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ဖူးပါသလား။

အခက်အခဲအဟန့်အတားများ။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းနှင့် ပညာရေး၏လက်တွေ့ ကျကျ တန်ဖိုးရှိမှု၊ ကျောင်းကုန်ကျစရိတ်

- ❖ ကလေးတစ်ဦးစီ၏မိဘများသည် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ပါ သနည်း။
- ❖ ကလေးတစ်ဦးစီ၏မိဘများသည် အခြားမည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ပါ သနည်း။ (ရှိခဲ့လျှင်)

- ❖ ဝင်ငွေတိုးရေးအတွက်မိသားစုတွင် ကိုယ်ပိုင်မြေယာရှိပါသလား။ ရှိလျှင် မည်မျှအကျယ် (ဧက) ရှိသနည်း။
- ❖ ဝင်ငွေတိုးရေးအတွက်မိသားစုသည် မြေယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ရပါသလား ရှိလျှင် မြေအကျယ်အဝန်းမည်မျှနည်း။
- ❖ အိမ်ထောင်စုတစ်ခု၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ မည်မျှနည်း။
- ❖ ဝင်ငွေတိုးရေးအတွက် မိသားစုများငွေချေးရပါသလား။ ရှိပါက တစ်နှစ်တွင် မည်မျှ၊ အကြိမ်မည်မျှနှင့် မည်သည့်အချိန်တွင် ချေးရသနည်း။
- ❖ အိမ်ထောင်စုတွင် လူမည်မျှနေထိုင်သနည်း။
- ❖ အိမ်ထောင်စုသည် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပါ သလား။

၄။ ထိုမေးခွန်းများ၏ အဖြေများကိုစုစည်းရန် ဆန်းစစ်လွှာတစ်ခုပြုလုပ်ပါ။ ဤ ဆန်းစစ်လွှာသည် အထက်ဖော်ပြပါမေးခွန်းများအတွက် ထုတ်ထားပြီးသား အဖြေများ စာရင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပုံစံတကျဖြစ်သည့် ကလေးကိုယ်ရေး မှတ်တမ်း ပုံစံတစ်ခုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် ဤလက်စွဲ၏ အဆုံး၌ပေးထားသော နမူနာကဲ့သို့ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လွှာ ပြည့်စုံပြီဆိုလျှင် ယင်းကို -

- (က) ကလေးများအိမ်သို့ပို့၍ ဖြည့်ခိုင်းပြီးလျှင် ကျောင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်ထံသို့ပြန်ပို့စေခြင်း
- (ခ) ဆရာဖြစ်သူက ၎င်းတို့၏ အိမ်ကိုလည်ပတ်စဉ် ရေးဖြည့်ခြင်း
- (ဂ) ကလေးများကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့မိဘများက ကလေးကိုလာကြို သောအခါ ထိုမိဘများနှင့်မေးမြန်းချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဖြည့်ပေးခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

၅။ ဆန်းစစ်လွှာ ပြည့်စုံပြန်လည်ရရှိပြီးသောအခါ ကလေးတစ်ဦးစီ၏အဖြေများအားဖြင့် ဖော်ပြချက်လုပ်ငန်းပေးနမူနာကို ကလေးတစ်ဦးစီအတွက်ပြုစုပါ။ အောက်တွင် ဖော်ပြချက်လုပ်ငန်းပေးနမူနာပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းပေး နမူနာ သည် ကလေးများသင်ယူမှုအတွက် သက်ရောက်မှုရှိသော အကြောင်းအချက်များကို ခွဲခြားဖော်ထုတ်မှုဖြင့် ဆက်စပ်မှုဖြင့်နှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း ပြုလုပ်ရာ၌ သင့်ကိုကူညီမှုပြုပါလိမ့်မည်။

AYE မအေးသည် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် နေထိုင်သော (Hmong) မုန်လူမျိုးစုမှ ဖြစ်သည်။ သူသည် ကိုးနှစ်ရှိပြီဟုယုံမှတ်ရသော်လည်း သူ့အတွက် မွေးစာရင်းမရှိပါ။ သူ၏ဖခင်မှာ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သည်။ သူ့မိခင်မှာ အသက်(၃၀)ရှိပြီး နောက်ထပ် အိမ်ထောင်ပြုခြင်းမရှိပါ။ မအေး၏မိခင်မှာ စာမတတ်ပါ။ သူမ၏အဓိကအလုပ်အကိုင် မှာ ကုန်းမြင့်ပိုင်းတွင်ရှိသော မြေကွက်ငယ်တွင် တောင်ယာစပါးစိုက်ပျိုးရသည့် အလုပ်ဖြစ်သည်။ မအေး၏အဘွားသည် မအေးနှင့် မူကြိုကျောင်း မတက်သေးသော ၅ နှစ်အရွယ် မအေး၏မောင်လေးကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ပါသည်။ မအေး၏ မိသားစုမှာ ဆင်းရဲပါသည်။ သူမ၏တစ်လ ဝင်ငွေမှာ ဘတ် ၅၀၀ အောက်နည်းပါသည်။ စိုက်ပျိုးချိန်မဟုတ်သော ရာသီတွင်မအေး၏အမေသည် ဗန်ကောက်သို့ပြောင်းရွှေ့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ရပါသည်။ မအေး ၏မိသားစုသည် မည်သည့်ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိ၍ ရပ်ရွာ၏အရင်းအမြစ် အထောက် အကူများကိုလည်း မရပေ။မအေး သည် ပထမတန်းနှင့် ဒုတိယတန်းတွင် ကျောင်းတက်ခဲ့ သော်လည်း တတိယတန်းတက်သောအခါ ကျောင်းထွက်ခဲ့ပါသည်။ မအေး၏အမေက မအေး၏ ကျောင်းဝတ်စုံစရိတ်နှင့် ကျောင်းသွားခရီးစရိတ်ကို မတတ်နိုင်ပါ။ ကျောင်းသည် မအေး၏အိမ်မှ ၂၅ ကီလိုမီတာ အကွာတွင် ရှိပါသည်။ မအေး ကျောင်းနေခဲ့စဉ်က ကျောင်းပျက်ကွက်ရခြင်းများ ထက်ဝက်မှာ ခွင့်ယူရ၍ဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ဝက်မှာ ဖျားနာ နေမကောင်း၍ ဖြစ်သည်။ သူမသည် များသောအားဖြင့် ပြင်းထန်သော အသက်ရှူ လမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါခံစားရပြီး အပျော့စား အိုင်အိုင်ဒင်းချို့တဲ့ရောဂါ ခံစားရသူ လည်းဖြစ်ပါသည်။

၆။ လုပ်ငန်းပေးနမူနာများဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ကလေးတစ်ဦးစီ၏ ကျောင်းသို့တက်ပြီး သင်ယူနိုင်စွမ်းရည်ကို သက်ရောက်မှုရှိစေသော အကြောင်းအချက်များကို သေချာစွာ ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။ ထိုအကြောင်းအချက်များကို သိသာထင်ရှားစေရန်နှင့် သူတို့ကို ဆက်စပ်ရာ၌ သင့်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် မျဉ်းသားထားပါ။ မအေး အတွက် ကျောင်းမတက်နိုင်သော အကြောင်းအချက်များမှာ ယဉ်ကျေးမှုမတူညီခြင်း၊ ဖြစ်နိုင်သည်။ မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ထားမှု မရှိခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ လုံလောက်သော ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိခြင်း၊ မိသားစုပြင်ပမှလည်း အကူအညီမရရှိခြင်း၊ ကျန်းမာရေး မကောင်းခြင်းနှင့် အာဟာရနှင့်ဆိုင်သော အခြေအနေတို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ထို့နောက်ကလေးများအကြားရှိ အကြောင်းအချက်အလက်စာရင်းများကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ မည်သည့်အကြောင်းအချက်သည် တူညီစွာအဖြစ် အများဆုံးနည်း။ ဤအကြောင်းအချက်များကို စမှတ်များအဖြစ်အသုံးပြုပြီး ကလေးများ ကျောင်းရောက်မလာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါ။ ဤစာအုပ်ငယ်၏ နောက်လက်စွဲတစ်ခုသည် ထိုလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ဖန်တီးရန် နည်းလမ်းများကို တင်ပြထားပါသည်။

ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းဆန်းစစ်လွှာနမူနာ (Sample Child Profile Questionnaires)

- ၁။ ကလေး၏အမည် ----- လိင် ----- အသက်-----
 လိပ်စာ -----
 နိုင်ငံသား ----- လူမျိုးစု ----- ဘာသာ -----
 မွေးသက္ကရာဇ်-----မွေးဖွားရာဒေသ----- မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း
 ပြီး ----- မပြီး -----(စစ်ဆေးရန်)
- ၂။ အဘအမည် -----အသက်-----သက်ရှိ----- ကွယ်လွန် -----
- ၃။ အမိအမည် ----- အသက်-----သက်ရှိ----- ကွယ်လွန် -----
- ၄။ မိဘတို့၏လက်ထပ်မှုအခြေအနေ ❖ ပေါင်းသင်းနေသည် ❖ မုဆိုးဖို/မုဆိုးမ
 (ဝိုင်းပါ) ❖ ကွာရှင်းသည် ❖ ခွဲနေသည်
- ၅။ ကလေးမည်သူနှင့်နေသနည်း ❖ မိဘနှစ်ပါးလုံးနှင့် ❖ မိခင်
 (ဝိုင်းပါ) ❖ ဘခင် ❖ အခြား (ဖော်ပြပါ)
- ၆။ အိမ်ထောင်စုတွင်အတူနေသော မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များကိုစာရင်းပြုလုပ်ပါ။ (ကျေးဇူးပြု၍ တစ်ဖက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် လိုအပ်သောအချက်အလက်များကိုဖြည့်ပါ။)

မိသားစု အဖွဲ့ဝင်	လိင်		အသက်	ပညာရည်အဆင့်(သက်ဆိုင်ရာအုပ်စုတစ်ခုစီအတွက် ရရှိထားသော အမြင့်ဆုံးအဆင့်ကို ခွဲခြားဖော်ပြရန်)						က လေး နှင့် တော် စပ် ပုံ	အလုပ်အကိုင် (ဖော်ပြရန်)	
	ကျား	မ		ကျောင်း ပညာရေး မရှိ	ကျောင်း ပြင်ပ ပညာရေး	မူ ကြို	မူ လ တန်း	အ လယ်/ ထက် တန်း	တ က္က သိုလ်		အဓိက အလုပ် အကိုင်	တွဲ ဖက် လုပ် ငန်း

၇။ ကလေး၏မိဘများ သို့မဟုတ် မိသားစုသည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ဖူးပါသလား?
(ဆီလျော်သောအချက်များတွင်ဖြည့်ပါ။)

ဖခင် မည်သည့်အချိန် -----(လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
ပြောင်းခဲ့ဖူးသည်။ မြို့ ----- ခရိုင် ----- နိုင်ငံ -----
ကြာမြင့်ချိန် ----- (လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
မပြောင်းခဲ့ဘူးပါ။

မိခင် မည်သည့်အချိန် -----(လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
ပြောင်းခဲ့ဖူးသည်။ မြို့ ----- ခရိုင် ----- နိုင်ငံ -----
ကြာမြင့်ချိန် ----- (လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
မပြောင်းခဲ့ဘူးပါ။

မိသားစုတစ်စုလုံး မည်သည့်အချိန် -----(လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
ပြောင်းခဲ့ဖူးသည်။ မြို့ ----- ခရိုင် ----- နိုင်ငံ -----
ကြာမြင့်ချိန် ----- (လနှင့်နှစ်ခွဲခြားဖော်ပြရန်)
မပြောင်းခဲ့ဘူးပါ။

၈။ အိမ်ထောင်စု၏တစ်လဝင်ငွေ (✓ ဖြင့်ပြပါ)

- ဘတ် ၁၀၀၀ အောက်
- ဘတ် ၅၀၀၁-၈၀၀၀ ကြား
- ဘတ် ၁၀၀၀-၂၅၀၀ ကြား
- ဘတ် ၈၀၀၁-၁၀၀၀၀ ကြား
- ဘတ် ၂၅၀၁-၅၀၀၀ ကြား
- ဘတ် ၁၀၀၀၀ အထက်

၉။ မူကြိုကလေးစောင့်ရှောက်သူ

သင်၏အိမ်၌မူကြိုအရွယ်ကလေးဘယ်နှယောက်ကျောင်းမတက်သနည်း။---

သူတို့ကို အဓိကမည်သူစောင့်ရှောက်သနည်း။

မိဘ ----- အခြားဆွေမျိုး (ဖော်ပြရန်)-----

ရပ်ရွာနေ့ကလေးထိန်းဌာန ----- အခပေးကလေးထိန်း -----

အခြား(ဖော်ပြရန်) -----

၁၀။ မြေ/ အိမ်ပိုင်ဆိုင်မှု

ကျောင်းသား၏မိသားစုတွင်ဝင်ငွေတိုးအတွက် လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုရှိပါသလား။

(အိမ်တည်ရှိသောမြေမပါ)

အကယ်၍ရှိပါက ပိုင်ရှင်-----ဟက်တာ (မြေဧရိယာအကျယ်)

ငှားရမ်းခြင်း-----ဟက်တာ

မိသားစုပိုင် -----ဟက်တာ

မရှိပါလျှင်

အခြား(ဖော်ပြရန်) -----

ကျောင်းသား၏မိသားစုတွင်အိမ်ပိုင်ရှိပါသလား။

ရှိပါသည် ----- မရှိပါ -----

ရှိပါက ပိုင်ရှင် -----ငှားရမ်းခြင်း -----

အိမ်အမျိုးအစား/ နေထိုင်ရာနေရာ (ဖော်ပြရန်) -----

၁၁။ အိမ်နှင့်ကျောင်းအကွာအဝေးနှင့်သွားလာရေးနည်းလမ်းများ

ကလေး၏ အိမ်/ နေထိုင်ရာနေရာနှင့်ကျောင်းသည်မည်မျှကွာဝေးပါသနည်း။
----- (အကွာအဝေးဖော်ပြရန်)

ကလေး၏ အိမ်/ နေထိုင် ရာနေရာမှ ကျောင်းသို့ သွားရန် အချိန် မည် မျှကြာ
သနည်း။ ----- (ဖော်ပြရန်)

ကျောင်းကိုမည်သို့ သွားသနည်း (ပိုင်းပြပါ)

- ❖ လမ်းလျှောက် ❖ ကား ❖ မော်တော်ဆိုင်ကယ်
- ❖ စက်ဘီး ❖ ဆိုက်ကား ❖ ဘတ်(စ်)ကား
- ❖ အခြား(ခွဲခြားဖော်ပြရန်)

၁၂။ အိမ်ထောင်စုဝင်များထဲမှ ကျောင်းထွက်သူရှိပါသလား။ ----- ရှိပါသည်။
----- မရှိပါ။ ရှိပါကမည်သည်ကြောင့်ဖြစ်သနည်း။

၁၃။ ကျောင်းသားသည်ကျောင်းတက်ဖူးပါသလား။ ----- တက်ပါသည်။
----- မတက်ပါ။ တက်ပါက မည်မျှကြာကြာတက်ခဲ့သနည်း။

၁၄။ ကလေးသည်ကျောင်းထွက်ဖူးပါသလား။ ----- ထွက်သည်။
----- မထွက်ဖူးပါ။

ထွက်ဖူးလျှင် မည်မျှကြာပြီနည်း။ -----
ထွက်ဖူးပါက မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ထွက်သနည်း။-----

၁၅။ မိသားစုသည် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သလား။ ----ဖြစ်သည်။
----- မဖြစ်ပါ။

ဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်းကိုဖော်ပြပါ။ -----

၁၆။ ကလေးကျောင်းနေရန် မည်သည့်ငွေကြေးအထောက်အပံ့ အမျိုးအစားကိုရရှိပါ
သလဲ။ ----- ရရှိပါသည်။ ----- မရရှိပါ။

ရယူပါကမည်သည့်နေရာမှရရှိပါသလဲ။(ဖော်ပြပါ)-----

၁၇။ အကယ်၍ ကလေးကျောင်းတက်ပါက မကြာခဏကျောင်းပျက်ဖူးပါသလား။ ---
ပျက်ဖူးသည်။ -----မပျက်ပါ။

ပျက်ပါကမည်သည့်အတွက်ကြောင့်နည်း။ -----

၁၈။ အကယ်၍ ကလေးကျောင်းတက်ပါက ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များကို ဘယ်နှကြိမ်
ကျခဲ့ပါသလဲ။

မကျပါ -----

၂၅ % အောက် -----

၂၆-၅၀%ကြား -----

၅၀ % အထက် -----

၁၉။ ကလေးသည် အာဟာရချို့တဲ့ပါသလား။ (သူ/သူမ၏အသက်အရွယ်နှင့်စာလျှင်
အလွန်အမင်း ပိန်ခြင်း (သို့) ဝခြင်း) ----- ဟုတ်ပါသည်။ ----- မဟုတ်ပါ။

၂၀။ ကလေးသည် နေ့လယ်စာစားရပါသလား။ ရသည် မရပါ

ကလေးသည် နေ့လယ်စာမှန်မှန်စားရပါသလား။ စားရသည် မစားရပါ။

၂၁။ ကလေး၌ မသန်စွမ်းမှုတစ်ခုခုရှိပါသလား။ ရှိပါက ဖော်ပြပါ။ -----

၂၂။ ကလေး၌ နာတာရှည်ကူးစက်ရောဂါ ရှိပါသလား။

ရှိပါကဖော်ပြပါ ----- သို့မဟုတ်

ဤအချက်အလက်များသည် လျှို့ဝှက်ဖြစ်ပါသလား။ ----- ဖြစ်ပါ
သည်။

လက်စွဲ(၃-၃)

ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ရောက်ရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ

‘မည်သည့်ကလေးများ ကျောင်းသို့ ရောက်မလာခြင်း၊ မည်သည့်အကြောင်းရင်းများ သည် ဘာကြောင့်ဖြစ်ရသည်’ ကို လေ့လာရန်နမူနာအဖြစ် ခွဲခြားသိရှိပြီးခဲ့ကြပြီးသောအခါ ကလေးများ ကျောင်းသို့ရောက်ရှိရန် အစီအစဉ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြလေပြီ။ ဤကဏ္ဍ ကိုဆောင်ရွက်ရန် စီမံချက်လုပ်ငန်းစဉ် (အသေးစိတ်အစီအစဉ် (micro-planning)ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်သည်။)ဖြင့် အစပြုဖော်ပြပါသည်။ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာဒေသအတွက် သင်ကြားပေးနိုင် သမျှ သို့မဟုတ် ဆီလျော်စွာ ရယူနိုင်သမျှ လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်စီမံချက်လုပ်ငန်းများ

ပြီးခဲ့သော လက်စွဲတွင် မည်သို့သော ကလေးများကျောင်းမတက်ခဲ့သည်ကိုပြရန် ကျောင်း-ရပ်ရွာဒေသပြမြေပုံကို အသုံးပြုခဲ့ပြီ။ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားများ၏ အကူအညီဖြင့် မြေပုံကိုဖန်တီးပြီးနောက် သတင်းအချက်အလက်များ ကိုလည်း အခြားသူများကို ဝေမျှခဲ့ပါပြီ။ ကျောင်းမရောက်သော ကလေးတစ်ဦးစီ၏ သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းပြီး၊ ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းကိုလည်းပြုစုခဲ့ပြီ။ ကလေးများ ကျောင်းနေရေးကို တားဆီးသည့် အခက်အခဲအချို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ယခုတွင်မူ အဟန့်အတားအခက်အခဲများကို ဖယ်ရှားရန်အတွက် လုပ်ငန်းများစီစဉ် ဆောင်ရွက် ရပါတော့မည်။ ထိုလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို လိုက်နာ၍ ထိရောက်သောစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲရပါမည်။³ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် စာအုပ်ငယ် (၁)တွင် ဖော်ပြထားသော လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်အတွက် အဆင့်များနှင့် အလားတူပင် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေလူတိုင်းအတွက် ပညာရေးတွင် အကျိုးဝင်စေခြင်းနှင့် ကလေးအားလုံး ကျောင်းရောက်ရေးအတွက်ရှိနေသော အဟန့်အတား များကို သီးသီးသန့်သန့်အထူးပြုလျက် စတင်ဖယ်ရှားဆောင်ရွက်ရာ၌ အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများကို ဆီလျော်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်-

³ Adapted from: Toolkit for Assessing and Promoting Equity in the Classroom, produced by Wendy Rimer et al. Edited by Marta S. Maldonado and Angela Aldave. Creative Associates International Inc., USAID/EGAT/WID, Washington DC.2003.

- ၁။ **ကျောင်း - ရပ်ရွာဒေသမြေပုံနှင့်** ကလေးကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းတို့ဖြင့် စုစည်းရရှိ ထားသောသတင်းအချက်အလက်များကို စဉ်းစားထင်ဟပ်ရာ၌ ကူညီဆောင်ရွက်ပေး နိုင်သူများနှင့် သင့်လျော်သောလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ကူညီစီစဉ်နိုင်သူများ ပါဝင်သည့်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့ပါ။ ထိုသူများသည် စာအုပ်ငယ်(၂)တွင် ဖော်ပြထားသည့် လူတိုင်းအကျုံးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင် ဖော်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်၌ ပါဝင်သော သူများ သို့မဟုတ် မြေပုံရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်း၌ အသေးစိတ် ပါဝင်လုပ်ဆောင်သူ များနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တစ်လှည့်စီအနေဖြင့် စီမံချက်ချရန်နှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့်အခါ တာဝန်ယူကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ကိုပါ အဖွဲ့တွင် တိုးချဲ့ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။
- ၂။ အဖွဲ့ကို အဖွဲ့၌ပါသော သူတို့၏အနေအထား သို့မဟုတ် စိတ်ဝင်စားမှုများ (သာဓက အားဖြင့် ကျောင်းဆရာများ၊ ရပ်ရွာရှိ အမျိုးသမီးအုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များ၊ ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကလေးများ၊ ပြင်ပပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ လူပုဂ္ဂိုလ်များအစရှိသည်) များအရ အုပ်စုငယ်များဖွဲ့ပါ။
- ၃။ ထို့နောက် အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုစီသည် ကလေးအားလုံးကျောင်းရောက်ရှိရေးနှင့် သင်ယူရေးအတွက် သူတို့လုပ်ဆောင်နိုင်သော လုပ်ငန်းများစာရင်းတစ်ခုကို ဉာဏ်ဖွင့် စဉ်းစားပါ။ အဖွဲ့တစ်ခုစီသည် လုပ်ငန်းတစ်ခုစီကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာ၌ ရင်ဆိုင်ရမည့်စိန်ခေါ်မှုများကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ အောင်မြင်မှု အတွက်ဖြစ်နိုင်ခြေ အလားအလာမှာ အဘယ်နည်း။ ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာ၌ မည်သည့် အခက်အခဲအဟန့်အတားများ ရှိသနည်း။ ထိုအခက်အခဲ အဟန့်အတားများကို မည်သို့ရှောင်ရှားနိုင်သနည်း။ ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစီမံချက်များ မအောင်မြင်မှုကို ရှောင်ရှားရန်အလို့ငှာ ဤအခက်အခဲ အဟန့်အတားများကို စဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။
- ၄။ အုပ်စုတစ်ခုစီသည် ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်သော ဆောင်ရွက်မှုများကိုဆုံးဖြတ်ပြီးကြသောအခါ အဖွဲ့အားလုံးစု၍မိမိတို့၏အကြံဉာဏ်၊ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆများကို ဖလှယ်ပါ။ အတူတူအလုပ်လုပ်ကြရင်း အောက် ဖော်ပြပါပေါ်ထွက်သည့် အကြောင်းအချက်များနှင့် အခြား သင်အနေဖြင့် သင့်လျော် သည်ဟု ယူဆသည့် အကြောင်းအရာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် တကယ့် လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ခွဲခြားဖော်ထုတ်ပြပါ-

- (က) မည်သည့်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများသည် ကလေးအများစုအပေါ် အကြီးမားဆုံးသော အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိနိုင်သနည်း။ သို့မဟုတ် သင်၌ရှိနေသော သီးခြား အခြေအနေတွင် မည်သည့်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများကို အမြင့်ဆုံး ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သနည်း။ သင်၏ ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းကို ဦးစားပေးအစီအစဉ်အရ ဆောင်ရွက်လိုမှုဖြင့် ပြုနိုင်ပါသည်။
- (ခ) အုပ်စုများကြားတွင် ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဆင်တူလုပ်ငန်းများ ရှိပါသလား။ ဆင်တူသော ဆောင်ရွက်မှုများကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှု၊ အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းမှုတို့တွင် အရှိန်အဟုန်ကောင်းစေသည်။ အောင်မြင်မှုအတွက် အလားအလာကိုလည်း တိုးပွားပါသည်။
- (ဂ) အောင်မြင်မှုအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေအများဆုံးကို ဖော်ညွှန်းသည့် အလားအလာအကောင်းဆုံးသော မည်သည့်လုပ်ငန်းများကို ပထမဦးဆုံး စတင်အစပြုသင့်သနည်း။ အောင်မြင်မှုကိုရယူရန် အကောင်းဆုံးနည်းဗျူဟာမှာ အရိုးရှင်း ဆုံးနှင့် စတင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပြီးမှ ပို၍ခက်ခဲသော လုပ်ငန်းကို ဆက်လုပ်ပါ။ အတိုချုပ်ပြောရလျှင် အောင်မြင်မှုအပေါ် တည်ဆောက်ပါ။ သာကေအားဖြင့် ကျောင်းကို မသန်စွမ်းသောကလေးများအတွက် ပို၍လက်လှမ်းမီမီ သင်ယူလွယ်ကူသော ကျောင်းဖြစ်အောင် စတင်ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပိုကောင်းနိုင်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပိုမိုခက်ခဲသော စိန်ခေါ်မှုဖြစ်သည့် စာသင်ခန်းထဲတွင် မသန်စွမ်းကလေးများအပေါ်ထားရှိသော အမြင်သဘောထားများ တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရပါမည်။
- (ဃ) မည်သည့်လုပ်ငန်းများသည် ရှိနေသောအရင်းအမြစ် အထောက်အကူများကို အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်နည်း။ မည်သည်တို့ က ပြင်ပမှ အရင်းအမြစ်အကူအညီကိုလိုပါသနည်း။ ပြင်ပမှ အရင်းအမြစ်အကူအညီများကိုရရှိရန် သင်၌ရှိပြီးသား အထောက်အကူများဖြင့်ပင် သင်သည် ကြိမ်ဖန်များစွာ အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်နေသည်ကို ပြသရန်လိုပါသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ နောက်လာမည့်ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အခြားသော သူထံမှ လိုအပ်သောအကူအညီများရရန် သင်ယခု လုပ်နိုင်သည့်အရာကို စတင် လုပ်ဆောင်ပါ။

၅။ ထို့နောက် လူတိုင်းသည် အထက်တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော လုပ်ငန်းစီမံချက်များ တိုးတက်မှု အောင်မြင်ရန်အတွက် အတူတကွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်ကြသည်။ ထိုဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များတွင် အောက်ပါအစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်သင့်ပါသည်-

- (က) သင်ပြီးမြောက်အောင်မြင်လိုသော ရည်မှန်းချက်များ၊ သာဓက- ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိကြသော ကလေးများအဖို့ လက်လှမ်းမီသည့် ကျောင်းနေနိုင်မှုတိုးလာရေး၊
- (ခ) လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် နည်းဗျူဟာများ သို့မဟုတ် နည်းလမ်းများလိုအပ်သည်။ သာဓက- ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ၏ မိဘများနှင့် တွေ့ဆုံကာ ထိုကလေးများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း။ ထို့နောက် ကျောင်းပရိဘောဂပစ္စည်းများကို ကြပ်မတ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကလေးများ သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းပိုမိုရရန်နှင့် သင်ယူပျော်ဖြစ်ရေးအတွက် ကျောင်း၏ စီမံအုပ်ချုပ်သူများ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် စည်းဝေးဆွေးနွေးခြင်းများ၊
- (ဂ) အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများနှင့် အချိန်သတ်မှတ်မှု၊
- (ဃ) သင်ကြိုးစားချဉ်းကပ်ရန် ဦးတည်ထားသည့်လူများ။ (သာဓက-ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ၏ မိဘများနှင့် ကလေးများကိုယ်တိုင်ကိုလည်းကောင်း၊) ထို့အပြင် လုပ်ငန်းများ၌ ပါဝင်ပတ်သက်သောသူများ (ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူများ၊ ဆရာများ၊ မိဘဆရာအသင်းအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျောင်းသားများ စသည်ဖြင့်)
- (င) သင်လိုအပ်မည့် အရင်းအမြစ်အထောက်အကူများနှင့် မည်သို့မည်ပုံရရှိနိုင်ပုံ။
- (စ) သင်၏လုပ်ငန်းစီမံချက် အောင်မြင်မှုကို အကဲဖြတ်ရာ၌ အသုံးပြုမည့် စံများ။ (သာဓက - ကလေးများအားလုံး ကျောင်းနေရေး)

၆။ အဖွဲ့များစွာသည် ဆောင်ရွက်မှုအမျိုးမျိုးကို လုပ်ဆောင်နေကြသည်ဆိုလျှင် သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများကိုမျှဝေနိုင်ရန် ပုံမှန်အခွင့်အလမ်းများရရှိရေးကို ဂရုပြုဆောင်ရွက်ပါ။ အဖွဲ့များအကြား လုပ်ငန်းများချိတ်ဆက်ရန် အခွင့်အလမ်းများပေါ်ပေါက်နိုင်ပါသည်။

၇။ အဖွဲ့များအားလုံးအား နောက်ကြောင်းပြန်ပြီး၊ ‘မိမိတို့ ဘာလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်’ ကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုလေ့လာရန်နှင့် လက်ရှိဖြစ်တည်လာမှု သို့မဟုတ် ပြီးစီးသည်များကို ထင်ဟပ်ရန်နှင့် အောင်မြင်သည့်အဆင့်ကို အကဲဖြတ်ရန်၊ (ဘာကိုလုပ်နေသည်၊ ဘာကိုတော့ဖြင့် မလုပ်ရသေး) အခွင့်အလမ်းများပေးပါ။ ဤသတင်းအချက်အလက် များကိုသုံးကာ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ဆက်လုပ်မည် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်ကို အသုံးပြုပါ။(ဆောင်ရွက်ပါ)

လုပ်ငန်းအတွက် အကြံဉာဏ်များ

ဤကဏ္ဍသည် ‘စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်ထုတ်စက်’ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤကဏ္ဍသည် အစောပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှုအတွက် အဓိကကျသည့် အတားအဆီးအဟန့်အတားများကို ခြုံငုံ၍ စဉ်းစားထားပါသည်။ ယင်းသို့ စဉ်းစားပြီးမှ လူတိုင်းအကျိုးဝင်သင်ယူမှုတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နေကြသည့် ကျောင်းများ နှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်အခြေခံကာ အဟန့်အတားများ မည်သို့ ကျော်လွန်နိုင်မည်ဆိုသော အကြံဉာဏ်အယူအဆများကိုပါ တင်ပြပါသည်။ သင့်အခြေအနေ အပေါ်တွင် မူတည်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အကြံထုတ်သင့်သည်။ စဉ်းစားချဲ့ထွင်သင့်သည်။ ပြီးလျှင် ယင်းစိတ်ကူးအကြံဉာဏ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ စမှတ်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါပြီ။

ကလေးပတ်ဝန်းကျင်

မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း။ မွေးစာရင်းမရှိသောကလေးများသည် ကျောင်းသွားတက် နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ် နှစ်အကန့်အသတ်ထိသာ ကျောင်းတက်ခွင့်ရနိုင်သည်။ ထိုကလေးများကို မည်သို့ကူညီနိုင်မည်နည်း။

- ❖ ကလေးများအားလုံး မွေးစာရင်းရရှိရေးအတွက် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဒေသ ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများနှင့် နှစ်စဉ်မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်မှုလုပ်ငန်းကို ဆော်သြ ပေးရပါမည်။
- ❖ လူထုကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဆေးရုံများနှင့်ဆက်သွယ်ကာ မိဘများ ကလေး မွေးသည့်အခါ ကလေးမွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ကြရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည့် နည်းဗျူဟာများ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

HIV/AIDS ဝေဒနာသည်များကို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့်ကွဲရဲ့ရှုတ်ချခြင်း။ HIV/AIDS

ရောဂါရှိသောကလေးများသည် ကျောင်းတက်လိုစိတ် နည်းပါးပါသည်။ သူတို့သည် ဂရုစိုက် ပြုစုရန် မိသားစုဝင်တစ်ဦး လိုအပ်နိုင်သည်။ သူတို့ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းကြောင့် ကျောင်းမှ အပယ်ခံရခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ သူတို့ကို မည်သို့ကူညီနိုင်မည်နည်း။

- ❖ ဒေသဆိုင်ရာ AIDS အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူပူးပေါင်းပြီး၊ HIV/AIDS နှင့် ပတ်သက်၍ သတိပြုမှုနှင့် ဗဟုသုတပိုမိုတိုးတက်လာမှုကို မြှင့်တင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲများကို သင်၏ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းတွင် ဆောင်ရွက်ပါ။
- ❖ HIV ကူးစက်မှုမခံစားရသော ကလေးများ၏မိဘများနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးပါ။ သူတို့သည်လည်း အခွင့်အလမ်းများရှိကြသည်။ HIV ရောဂါရှိသော ကလေးများကျောင်း ရောက်လာပါကလည်း သင့်လျော်စွာ ကူညီနှစ်သိမ့်မှု မည်ကဲ့သို့ပြုနိုင်သည်ကို ဆွေးနွေးပါ။
- ❖ ရောဂါရှိသည့်ကလေးများ ကျောင်းလာပညာသင်မှုကို နွေးထွေးစွာ ကြိုဆို စေသည့် ကျောင်းကျန်းမာရေးမူဝါဒကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်နှင့် အားစိုက် အောင် ဆောင်ရွက်ပါ။ သူတို့၏လိုအပ်ချက်များကို သင့်တင့်မျှတစွာလိုက်လျော ကူညီပါ။ သူတို့ကို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ပေးပါ။
- ❖ အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းပေးနမူနာကဲ့သို့ သက်တူရွယ်တူ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှု အသင်းကို ထူထောင်ပါ။

အတွေ့အကြုံမှ သင်ယူခြင်းစီမံချက် (Thika HIV/AIDS)

ကင်ညာနိုင်ငံ (FAWEK) စီမံချက်ကို Thika ခရိုင်တွင် လုပ်ဆောင်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့ ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မူလတန်းကလေး ၁၇% နှင့် မူလွန် ကျောင်းသား ၂၂% မှာ HIV ရောဂါရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ FAWEK သည် လူပျို အပျိုဖော်ဝင်စ အရွယ်ကာလဖြစ်သည့် အသက်(၁၀-၁၃)နှစ်ကို မူလတန်း ကျောင်းသားကလေးများ အတွက် ဉာဏ်ဖွင့်ကလပ်များဖွင့်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ ထိုကလပ်အဖွဲ့များသည် ငယ်ရွယ်သောယောက်ျားလေးများနှင့် မိန်းကလေးများအတွက် အခြေခံကျသည့်

အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာတတ်ကျွမ်းစရာများ၊ ထို့အပြင် အပျိုဖော်ဝင်အရွယ် လိင်ဆက်ဆံရေး ဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်သည့်အမြင်သဘောထားခံယူမှု၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအသိများ ဆင့်ပွားစေရန်နှင့် HIV/AIDS အပါအဝင်လိင်ဆက်ဆံမှုကြောင့် ရရှိနိုင်သော ကူးစက် ရောဂါများအကြောင်းသိ နားလည်ကြစေရန် လမ်းဖွင့်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစီမံချက် သည် မူလတန်းအထက်ဆင့်အတန်းများအတွက် ဦးတည်ရည်စူးရာတွင် HIV/AIDS ကူးစက်မှု၏အဓိကလမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် လိင်ကိစ္စကို**ငြင်းဆို**ရန်နှင့် အလေးအနက်ထား ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက် ဖြစ်ပေသည်။

မူလတန်းကျောင်း (၃၂)ကျောင်းမှ ဆရာ(၆၄)ဦးဖြင့် လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲမှ ဆရာများသည် သူတို့ကျောင်းများမှ ဉာဏ်ဖွင့်ကလပ်များတွင် ကြီးမှူးကာ လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါ သည်။ ပါဝင်တက်ရောက်ဆွေးနွေးမှုအား မြင့်မြင့်မားမားကျင်းပသည့် လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲ တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် ဆရာများသည် HIV/AIDS ဆွေးနွေး လမ်းညွှန်မှုဗဟုသုတ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ခံယူရန်သဘောထားများကိုလည်းရရှိကြပြီး၊ မိမိတို့၏ကျောင်း၌ အသုံးပြုရန် အထောက်အကူပစ္စည်းများကိုလည်း ရရှိခဲ့ကြပါသည်။

ကျောင်းပေါင်း (၃၂)ကျောင်းမှပင် မိန်းကလေး၊ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်စီ၊ ပေါင်း (၆၄)ယောက်သည် ဆရာ(၁) ယောက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲ (၂)ရက်၌ ပါဝင်ခဲ့သဖြင့် နောက်ပိုင်း၌ ဆရာသည် ကလပ်အသင်း၏ အကြီးအမှူးနာယက ဖြစ်လာပြီး၊ ဆွေးနွေးပွဲတက်ခဲ့သည့် ကလေးများက အသင်း၏ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ HIV/AIDS ပြပွဲတစ်ခုကို ခင်းကျင်းပြီး၊ **မြုံ့ပုတ်မီး (Bush Fire)** အမည်ရှိ ဗီဒီယိုနှင့် ကျောင်းသားများ၏ HIV/AIDS ပညာပေးကဗျာနှင့် ရုပ်ပြောင် စာပြောင်တို့ကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖြည့်စွက်ပေးကြသည်။ သက်တူရွယ်တူ ဆွေးနွေး လမ်းညွှန်သူအဖြစ် သင်တန်းပေးထားသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ (၆၄)ဦးနှင့် သူတို့၏ဆရာများသည် HIV/AIDS ကို သတိပြုရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပညာပေးမှု များကို သူတို့၏ကျောင်းတွင် အစပြု၍ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့သည် သီချင်း၊ ကဗျာ၊ ပြဇာတ်၊ စကားရည်လှပွဲနှင့် ရှင်းလင်းပြသပွဲများကို အသုံးပြုသကဲ့သို့ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှုတို့ကိုလည်း ပြုကြသည်။ ကျောင်း (၃၂)ကျောင်းရှိ တစ်ကျောင်းစီတွင် ပျမ်းမျှမိန်းကလေး (၂၅၀)ဦးရှိပါသည်။ ဤစီမံချက်ဆောင်ရွက်မှုသည် စုစုပေါင်းမိန်းကလေး (၈၀၀၀)ဦးနှင့် ဆရာမ(၈၀၀) ဦး ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သူတို့

သက်တူရွယ်တူ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သူများကလပ်ကို ကျောင်းစုဝေးပွဲနှင့် မိဘဆွေးနွေးပွဲတွင် တင်ပြမှုများပြုလုပ်ရန် အချိန်ပေးပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် သူတို့၏ ဆောင်ရွက်မှု၊ ထိရောက်မှုမှာ ကျောင်းအပြင်၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ဈေးများ၊ ရပ်ရွာပတ်ဝန်းကျင်များထိအောင် သတင်းအချက်အလက်ပေးနိုင်မှုသည် အကျိုးသက်ရောက်နေပြီ ဖြစ်လေသည်။

HIV/AIDS and Girl's Education: The FAWE Kenya Experience.
Forum for African Women Educationalists. Nairobi, Kenya. www.fawe.org

အကြမ်းဖက်မှုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း။ ကလေးများသည် အကြမ်းဖက်ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့နေရလျှင် ကျောင်းသို့လာချင်မည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းအခြေအနေပိုမို၍ ကောင်းမွန်ရန် နားလည်ကြဖို့ မည်သည့်အလုပ်များကို မိမိလုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

- ❖ ကလေးများရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဝင်များနှင့် ကျောင်းပရိဝုဏ်အတွင်းနှင့် ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်ကြရာတွင် အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပွားတတ်ရာနေရာပြပုံ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ပါ။ (ကျန်းမာရေးနှင့် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ပုံကို စာအုပ်ငယ်(၆)တွင် ပို၍ အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားပါသည်။)
- ❖ ရပ်ရွာဒေသတို့ကို အဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များနှင့် မိဘများပူးပေါင်း၍ **'ကလေးကို စောင့်ကြည့်'** လှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်ပါ။ ၎င်းလှုပ်ရှားမှုတွင် ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ မိဘများ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဝင်များကို တာဝန်ယူစေရန် ကျောင်းတွင်းနှင့် ကျောင်းပြင်ပနေရာ၌ဖြစ်တတ်သော ပြင်းထန်သည့်အကြမ်းဖက်မှုနေရာများကို စောင့်ကြည့်စေပါ။ ယင်းတွင် လိုအပ်သည့်အခါ ကလေးများလုံခြုံရေးစောင့်ရှောက်ပေးမှုများပါဝင်ပါသည်။

နေထိုင်မကောင်းခြင်းနှင့် အစာအာဟာရချို့တဲ့မှုတို့ဖြစ်ခြင်း။ ကလေးသည် ဆာနေမည် သို့မဟုတ် ဖျားနာမည်ဆိုပါက စာကို ကောင်းစွာသင်ယူမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုကလေးများကို ကူညီနိုင်ရန်မည်သည့် ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

[မှတ်ချက်။ နောက်ထပ် ဖြည့်စွက်လုပ်ငန်းများကို စာအုပ်ငယ် (၆)တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။]

- ❖ သင်ယူရေးအစီအစဉ်အတွက် အာဟာရဖြစ်စေသော နေ့လယ်စာ သို့မဟုတ် သရေစာတို့ကို ပုံမှန်စီစဉ်ပေးသည့် ကျောင်းအာဟာရ ကျွေးမွေးမှုအစီအစဉ်များကို ထူထောင်ပါ။ ဤအစီအစဉ်များသည် အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများအတွက် အကျိုးရှိပါသည်။
- ❖ ဒေသဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ပေးသူများနှင့်အတူ အထွေထွေကျန်းမာရေး၊ သွားနှင့်ခံတွင်းနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှုနှင့် ပြုစုကုသရေး ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များကို ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း။ နိုင်ငံတချို့နှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင် မိန်းကလေးများ ပညာတတ်ဖြစ်ရန် အခွင့်အလမ်းရှိသော်လည်း ကိုယ်ဝန်ရှိပါက ကျောင်းတက်ခွင့်မပြုပေ။ ပထမအဆင့်မှာ ကျောင်းကျန်းမာရေးမူဝါဒချမှတ်ရာတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသော ကျောင်းသူများနှင့် ငယ်ရွယ်သော မိခင်များအတွက် အနာဂတ်ပညာရေးကို အာမခံချက်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းကို ပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက် ရန်ဖြစ်သည်။ မူဝါဒချမှတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်များကို စာအုပ်ငယ်(၆)တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။

မိသားစုပတ်ဝန်းကျင်

ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း။ ပညာရေးသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းကို လျော့ပါးအောင် ဆောင်ကြဉ်းပေးနေနိုင်သည့်တိုင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းသည်လည်း ကလေးများစွာ၏ပညာရေးကို ဟန့်တားပိတ်ဆို့နေပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း၏ဇာစ်မြစ်သည် စီးပွားရေးကြောင့်ဖြစ်သဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် ထိရောက်သော နည်းဗျူဟာများသည် ကလေးနှင့် ကလေး၏မိသားစုအတွက် ရေရှည်နှင့် ရေတို စီးပွားရေးမက်လုံးများ ပေးခြင်းအပေါ် အခြေပြုရပါမည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကလေးပျော်ကျောင်းများသည် ကလေးများ၏သင်ယူတတ်မြောက်မှုများနှင့် သူတို့၏ မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေများဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကိုသုံး၍ မည်သည့်ကလေးက အားနည်းစွာ သင်ယူနေရသည်၊ မည်သူသည် ကျောင်းထွက်ရန် အလားအလာရှိသည်၊ မိသားစု၌ ငွေကြေးနည်းပါးခြင်းနှင့် သူတို့ကလေးများ၏ ပညာရေးထက် ကလေးများ၏လုပ်အားကို တန်ဖိုးထားနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်ကို ဖော်ထုတ်ရသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကလေးများကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

သင်တန်းများဖြစ်သည့် ပိုးထည်၊ ချည်ထည်ရက်လုပ်ခြင်း၊ စက်ချုပ်ခြင်း၊ လက်သမား အတတ်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ခြင်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်းနှင့် အလားတူလုပ်ငန်း များကို ဦးစားပေးသင်ပေးကြသည်။ ဤသင်တန်းများသည် ကလေးများ ကျောင်းတက်ရင်း မိသားစု၏ဝင်ငွေကိုပါ တိုးစေသည့်အပြင် ကလေး၏ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အသုံးပြု နိုင်သော ကျွမ်းကျင်မှုကိုပါ ရစေပါသည်။ ဤကလေးများထဲမှ အချို့ဆိုလျှင် သူတို့၏ အလုပ်အတွက် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်များတွင် ဆုများကိုပင် ရရှိခဲ့ကြပါ သည်။ အချို့သော ကျောင်းများတွင် ဤကလေး၏မိသားစုဝင်များက ဆရာအဖြစ် (ထုံးစံမီမျှ) ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်သည့် ပိုးခြည်ကို အရောင်ဆိုးခြင်းနှင့် မိရိုးဖလာအထည်ပုံစံ များအဖြစ် ရက်လုပ်ခြင်းကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများကို သင်ပေးကြပါသည်။ ထိုသို့ပါဝင် ဆောင်ရွက်ပေးလာခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမှုများကို တိုးတက်လာစေပြီး၊ အရေးကြီးသည့် ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာများကိုပါ တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းရာရောက်၍ မိဘများ၏အမြင်မှာ ကျောင်းအပေါ် တန်ဖိုးပို ထားလာပါသည်။ အနာဂတ် ကလေး များ၏ပညာရေး၊ မိဘများနှင့် ကလေးများဆက်ဆံမှုကိုလည်း ပို၍ တိုးတက်လာစေ ပါသည်။ **အလားတူ ဤသို့နည်းဗျူဟာမျိုးသည် သင့်ကျောင်း၏ သင်ရိုးအစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသလား။**

ပညာရေး၏တန်ဖိုး။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများသည် ကလေးများအား ဘဝအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကိုပင် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပေးနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ကလေးများ၏ ပညာရေးကုန်ကျမှုများသည် လတ်တလော မိသားစုသုံးရန်အတွက် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ဖြစ်ရ တော့သည်။ အထူးသဖြင့် မိသားစုများ သို့မဟုတ် ကလေးများကိုယ်တိုင်က **‘ပညာရေးသည် သူတို့နေ့စဉ် ဘဝလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်’**ဟု မခံစားမိအောင် ဤအခြေအနေများ က ဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ပညာရေးကို တန်ဖိုးမထားတော့ဘဲ၊ ကလေးတွေ ဘာကြောင့်ကျောင်းသို့ သွားရမည်ကိုလည်း သဘောမပေါက်ဘဲ ရှိတော့သည်။ ဤကဲ့သို့သော ကလေးသူငယ်များကို ကူညီရန် ဘယ်အရာများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်နည်း။

- ❖ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို သင်ခန်းစာများတွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းအားဖြည့်ပါ။ ကလေးများရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းတွင် သွားလာ သည့်အခါ သင်ခန်းစာများသည် သူတို့၏နေ့စဉ်ဘဝအတွက် အမှန်တကယ် အရေးကြီးကြောင်း သင်ယူမိသွားစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

- ❖ မိဘများနှင့် အခြားသောရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းမှ အဖွဲ့ဝင်များကို စာသင်ခန်း အတွင်းသို့လည်း အကူဆရာများအဖြစ်သို့ရှိလာကြစေရန် အားပေးပါ။ ဤသို့ဖြင့် ဒေသဆိုင်ရာအသိဉာဏ်တို့ကို မျှဝေပေးနိုင်မည်။ **‘ပညာဟူသည် လူ့ဘဝအတွက် အရေးကြီးကြောင်း’** နှင့် အတန်းတွင်း သင်ယူမှုများသည် ဆီလျော်အပ်စပ်ကြောင်းတို့ကိုရှင်းပြပါ။ ထို့အပြင် အတန်းထဲ သင်ကြားပြီး သည်များနှင့် အမှန်တကယ် ဆက်စပ်နေပုံကိုလည်း ဆွေးနွေးပါ။

မလုံလောက်သောပြုစောင့်ရှောက်မှု။ ကလေးတစ်ယောက်ကို အကောင်းဆုံးပြုစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် သူတို့၏ မိဘများထံမှ ဖြစ်သင့်သော်လည်း ၎င်းသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အထူးသဖြင့် မိဘများသည် အိမ်မှ မဖြစ်မနေထွက်ခွာ၍ စားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မိမိကလေးများအား လုံလောက်သော ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုမပေးနိုင်ဘဲ အခြားကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သူများထံတွင် အစားထိုးအပ်နှံခဲ့ရာ သင့်တော်သော ပြုစောင့်ရှောက်မှုပေးရာတွင် ထိုအခြားသူများ၏ အသိပညာအကန့်အသတ်ရှိသော အရင်းအမြစ်များနှင့် ဂရုစိုက်မှုများသည် မလုံလောက်နိုင်တော့ချေ။ ၎င်းတို့ကဲ့သို့သော ကလေးသူငယ်များအား မည်ကဲ့သို့ ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးကြပါမည်နည်း။

- ❖ နေ့ကြီးရက်ကြီးများတွင် ကလေးပြုစောင့်ရှောက်သူများအား ကျောင်းသို့ ဖိတ်ခေါ်ပြီး၊ ကလေးများ၏ ကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ပြသခြင်း။ ကလေးများနှင့် အလွတ်သဘောပြောဆိုခြင်း။ သင်ကြားသင်ယူမှု လုပ်ငန်းများတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှုများကို ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေးပိုမိုကောင်းမွန်တိုးတက်စေမည့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူကဏ္ဍများတွင် ပါဝင်စေခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပါ။
- ❖ ကလေးများ၏သင်ယူမှုတိုးတက်ရေးနှင့် ပြုစောင့်ရှောက်မှုမည်ကဲ့သို့ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပုံများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြရန်။ **‘ဆရာ-ပြုစောင့်ရှောက်သူ’** ဆွေးနွေးပွဲများ ပုံမှန်လုပ်ပါ။
- ❖ အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ ကလေးများအတွက် ပြုစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများရယူပြီး၊ ကျောင်းကျန်းမာရေးကဏ္ဍ သို့မဟုတ် ကလေးများနှင့် မိသားစုဘဝပညာပေး အစီအစဉ်များတွင် အသုံးပြုခြင်း၊ မိသားစုများထံသို့ ယင်းပညာပေး အစီအစဉ်များကို ကလေးများနှင့်အတူ ပုံမှန်ပေးပို့ပြီး မိသားစုဝင်များ ဖတ်ရှုသိရှိစေရန် ပြုလုပ်ပါ။

ရပ်ရွာဒေသပတ်ဝန်းကျင်

ကျားမခွဲခြားခြင်း။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအချို့တွင် အကယ်၍ မိန်းကလေးနှင့် ယောက်ျားလေးတို့ အကြား ရွေးချယ်၍ ကျောင်းစေလွှတ်ရမည်ဆိုလျှင် ယောက်ျားလေးကို အများအားဖြင့် ရွေးချယ်လေ့ရှိကြသည်။ မိန်းကလေးများဆိုသည်မှာ သူတို့၏မိသားစုကို စောင့်ရှောက်နိုင်ရန်နှင့် အိမ်အလုပ်များကို လုပ်ဆောင်ရန်မျှသာဖြစ်နေရပါသည်။ မိန်းကလေးများလည်း ကျောင်းသို့ ပိုမိုရောက်ရှိနိုင်ရေးအတွက် မည်သည့်တို့ကို အားပေးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြမည်နည်း။

- ❖ ကျောင်းတက်မှတ်တမ်းကို စစ်ဆေးကြပ်မတ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့အရ ကျောင်းမနေသော မိန်းကလေးများသက်ဆိုင်သော အချက်အလက်ကို စာရင်းကောက်ယူခြင်း။ (သာဓက-ကလေးကိုယ်ရေး မှတ်တမ်းအားဖြင့်)
- ❖ ရပ်ရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များ (အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ) တို့ကို စည်းရုံးစုစည်းပြီး မိန်းကလေးများကျောင်းနေရန် တိုက်တွန်းအားပေးမှု ပြုပါ။ ထူထောင်ထားရှိပြီးသောရပ်ရွာ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပညာရေးကော်မတီများ သို့မဟုတ် မိဘဆရာအသင်း လုပ်ငန်းများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မိန်းကလေးများအတွက် ပညာရေးသည် တန်ဖိုးရှိလှကြောင်း ဖော်ပြသည့် ကြားခံဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများကို အိမ်ထောင်စုများအား ဖြန့်ဝေ၍ သုံးပေးပါ။
- ❖ မိန်းကလေးများနှင့် မိသားစုတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝဆိုင်ရာ မည်သည့်အကြောင်းအရာတို့ကို ကျောင်းစာသင်ခန်းထဲ သင်ကြားနေကြောင်းပြောပြပါ။ သို့ဖြစ်၍ မိဘများအနေဖြင့် မိန်းကလေးများကို ကျောင်းသို့ စေလွှတ်စေရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါ။
- ❖ မိဘများအနေဖြင့် သားသမီးများအားလုံးကို ညီတူညီမျှကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ပေးကမ်းရာတွင်လည်း တူတူမျှမျှဖြစ်ရေး ရပ်တည်ပြောဆိုပါ။
- ❖ မိန်းကလေးများကျောင်းပုံမှန်တက်ရောက်နိုင်ရန် မိဘများသည် အိမ်မှုကိစ္စများကို ပြန်လည်စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကိုမြင်နိုင်ရန် ဆွေးနွေး ပြောဆိုပါ။
- ❖ တာဝန်များစွာယူနေရသော မိန်းကလေးများအတွက် ကျောင်းအချိန်ဇယားသည် ပြုပြင်လွယ်၊ ပြောင်းလွယ်ဖြစ်ပါက ကျောင်းတက်နိုင်မည်ဖြစ်၍ ကျောင်း

အချိန်ဇယားကိုကြည့်ပါ။ မိန်းကလေးများ ကျောင်းတက်ဖို့ အချိန်ရစေမည့် ရပ်ရွာ၏လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ပါ။ သာကေ-ကလေးသူငယ် ထိန်းသိမ်းပြုစု စောင့်ရှောက်ရေးအစီအစဉ်။

- ❖ ပုံမှန်ကျောင်းများသို့ မရောက်နိုင်သော မိန်းကလေးများရှိသည့် ရပ်ရွာဒေသများတွင် ကျောင်းပညာကဲ့သို့ အရည်အသွေးကောင်းသော အိမ်အခြေပြု ကျောင်းနေမှုဆိုင်ရာ အခြားနည်းကို စည်းရုံးဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ရပ်ရွာဒေသ၏ ဖြေရှင်းနိုင်မှုကို ဖော်ထုတ်ပြီး ပံ့ပိုးပေးပါ။
- ❖ ကျောင်းတက်ရန် မိန်းကလေးများအား ဆွဲဆောင်မှုဖြစ်စေသည့် စကောလားရှစ်ဆုငယ်များချီးမြှင့်ခြင်း၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့ကြေးပေးခြင်း၊ ကျောင်းတွင်း အာဟာရကျွေးမွေးခြင်း၊ ကျောင်းဝတ်စုံနှင့် ကျောင်းသုံး လိုအပ်ချက်များအတွက် အလှူရှင်များက ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခြင်းကဲ့သို့ ပေးသောအစီအစဉ်များ ထူထောင်ရန် အားပေးပါ။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကွဲပြားခြားနားမှုနှင့် အစဉ်အလာများ။ လူတိုင်းအတွက် အကျိုးဝင်သောကျောင်းများသည် ကွဲပြားမှုများကို အမြတ်တနိုးထား၍ အမျိုးမျိုးတည်ရှိနေမှုကို လက်ခံထားကြသည့် တခြားဘာသာစကားပြောသော ကလေးသူငယ်များ၊ သို့မဟုတ် ကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုခုမှ ကလေးများအတွက် ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းတို့ကို အထူးအလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။

- ❖ ရပ်ရွာဒေသ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားမတူသော ကလေးများအတွက် ဖြစ်စေသည့် ကျောင်းသင်ခန်းစာများ၊ ကျောင်းသုံးနှင့် သင်ထောက် ကူရပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများသင့်လျော်အောင် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်မှုကို မိဘများ၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဝင်များနှင့်အတူတကွ ဆောင်ရွက်ပါ။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုမှ ဝတ္ထုပစ္စည်းစစ်များရှာဖွေခြင်းနှင့် အသုံးဝင်သောပစ္စည်းများ ရှာဖွေရာ၌ ကူညီပေးသည့်အပြင် ကလေးများကို ကျောင်းသို့ပို့ရန် အားပေးတိုက်တွန်းရာလည်း ရောက်ပါသည်။ ဤလက်စွဲများ၏ စာအုပ်ငယ် (၄) တွင် ပြုလုပ်နည်းများကို တင်ပြထားပါသည်။

- ❖ ကျောင်းသင်ခန်းစာများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရာတွင် ရိုးရာဒေသပုံပြင်များ၊ ပါးစပ်ရာဇဝင်များ၊ ဒဏ္ဍာရီများ၊ သီချင်းများနှင့် ကဗျာများကို အသုံးပြုသင်ကြားပါ။
- ❖ စာသင်ခန်းထဲတွင် အသုံးပြုသောစကားကို မပြောဆိုသည့် ကလေးများအတွက် ဘာသာစကား (၂)မျိုး ကျွမ်းကျင်သော ဆရာ၊ ဆရာမများ သို့မဟုတ် ကလေးများ၏ ဘာသာစကားကို ပြောသောအခြားသူများ (မိသားစုနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ပါစေ။) စာသင်ခန်းအတွက် သင့်တော်သော ဘာသာစကားသင်တန်း၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါ။

ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်

ကုန်ကျစရိတ်။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများစွာအတွက် ကလေးများကျောင်းနေရေး၊ ကျောင်းသို့ စေလွှတ်ခြင်းအတွက် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ကုန်ကျစရိတ်သည် သူတို့အတွက် လွှမ်းမိုးသည်သာဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကလေးများအား ကျွန်ုပ်တို့မည်ကဲ့သို့ ကူညီထောက်ပံ့နိုင်မည်နည်း။

- ❖ တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ကုန်ကျစရိတ်သည် ကလေးများကျောင်းမတက်ခြင်းကို ဖြစ်ကောင်းဖြစ်စေနိုင်သည့် အကြောင်းအရာကို ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူများ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆွေးနွေးပါ။
- ❖ ထိုကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ပါးစေမည့် သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ပါ။ သာဓက-မိန်းကလေးများကျောင်းနေနိုင်လာအောင် ဆွဲဆောင်သည့် အစီအစဉ်မျိုးကဲ့သို့ သက်သာချောင်ချိစေသည့် အစီအစဉ်များ၊ စကောလားရှစ်ဆုငယ်များချီးမြှင့်ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ကြေးများ၊ ဆုကြေးများ၊ အစားအစာ၊ ကျောင်းသုံးလိုအပ်ချက်နှင့် ဝတ်စုံများထောက်ပံ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာမှ စေတနာ၊ ကရုဏာရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းမှုများအားဖြင့် ဖော်ထုတ်ယူနိုင်ပါသည်။

တည်နေရာဒေသ။ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နှင့် ဆင်ခြေဖုံးဒေသများတွင် ကျောင်းသည် လူနေရပ်ကွက်များနှင့် အလှမ်းကွာဝေးသော နေရာတွင်ရှိပါက မိဘများသည် သူတို့၏ ကလေးများအား ကျောင်းသို့ စေလွှတ်လိုမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုကလေးများအတွက် ကူညီနိုင်ရန် မည်ကဲ့သို့ အစပြုနိုင်ပါမည်နည်း။

- ❖ ကျောင်းနှင့်အဝေးဆုံးနေရာတွင် နေထိုင်သောကလေးများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာဒေသမြေပုံရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကလေးကိုယ်ရေး မှတ်တမ်းအသုံးပြု၍ ရှာနိုင်ပါသည်။
- ❖ မိဘများ လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ဤကဲ့သို့သော ကလေးများအား ကျောင်းမှ အိမ်၊ အိမ်မှ ကျောင်းသို့ လုံခြုံစွာရောက်ရှိရေးအတွက် နည်းလမ်းများရှာဖွေဆောင်ရွက်ပါ။

ကျောင်းအချိန်ဇယား။ ကလေးအချို့သည် ပညာသင်ရန် လိုလားကြသည်။ သို့သော်လည်း ကျောင်းတက်ချိန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အလုပ်လုပ်ချိန်များတိုက်နေသဖြင့် ထိုကလေးများသည် ပုံမှန်ကျောင်း၏အချိန်တွင် ပညာသင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် မိန်းကလေးအချို့နှင့် ယောက်ျားလေးများသည်လည်း ကျောင်းချိန်အတွင်း မိသားစုတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေရသဖြင့် ကျောင်းထွက်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့သော ကလေးများအား ကျွန်ုပ်တို့ မည်ကဲ့သို့ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးမည်နည်း။

- ❖ အလုပ်လုပ်ရသည့် ကလေးများအတွက် ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်သည့် ကျောင်းအချိန်စာရင်းတစ်ခုကို ဖြစ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါ။
- ❖ အလုပ်လုပ်ရသည့် ကလေးများ သို့မဟုတ် လမ်းပေါ်ရောက် ကလေးများအတွက် သင်ယူရန် အစီအစဉ်များအသင့်ရှိပြီးလျှင် ဒေသဆိုင်ရာလူမှုရေး အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ကရုဏာရှင်အသင်းများနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ သို့မဟုတ် ကျောင်းချိန်အပြီး သို့မဟုတ် သီတင်းပတ်ကုန် ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် လူငယ်ရိပ်သာကဲ့သို့ နေရာမျိုး၌ ကျောင်းနေသည့် ကလေးများက ကျောင်းထွက်သွားသော သူငယ်ချင်းများအား သင်ကြားပေးခြင်းမျိုးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ကျောင်းပရိဘောဂပစ္စည်းများ။ ကျောင်း၌ ပရိဘောဂပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာမရှိခြင်းသည် ကလေးများကျောင်းမတက်ခြင်းအတွက် အကြောင်းပြချက်တစ်ခုဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအားလုံး အကျိုးဝင်သင်ယူလာရေးအတွက် ကျောင်း၏လူမှုရေးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဝန်းကျင်တို့ကို ပြောင်းလဲနိုင်သည့် နည်းလမ်းများရှိကြောင်းကို သိရှိနားလည်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သာဓက-အကယ်၍ မသန်စွမ်းသော ကလေးသည် ဒုတိယထပ်ရှိ

စာသင်ခန်း၌ တက်ရောက်သင်ယူရန်ရှိနေပါက အရိုးရှင်းဆုံးဖြေရှင်းခြင်း တစ်ခုမှာ ထိုစာသင်ခန်းကို ပထမထပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးခြင်းမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကလေးများအတွက် မည်သည့်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်နည်း။

- ❖ မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များပူးပေါင်း၍ ရေသန့်ရရှိရေးနှင့် ယောက်ျားလေး၊ မိန်းကလေး သီးခြားအိမ်သာတည်ဆောက်ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါ။ [စာအုပ်ငယ်(၅)တွင် ကြည့်ပါ။]
- ❖ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိနေကြသည့် ကလေးများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို တိတိကျကျ ရှာဖွေသတ်မှတ်ပါ။ သူတို့၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များကို ကျောင်းမှ မည်ကဲ့သို့ သင့်တင့်မျှတအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ကို ဖော်ထုတ်ပါ။

အရန်သင့် ရှိမှု။ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိကြသော ကလေးများ စာသင်ခန်းတွင် အပြည့်အဝသင်ကြားပေးရန်အတွက် ကျောင်းများသည် ကြိမ်ဖန်များစွာပင် ဝန်လေးနှောင့်နှေးနေတတ်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာများက ထိုကလေးများကို မည်သို့ သင်ရမည်ကို မသိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာများနှင့် ကလေးများကို မည်သည့် အကူအညီ ပေးနိုင်မည်နည်း။

- ❖ မည်သည့် ကလေးများကျောင်းမရောက်သည်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် မရောက်ရသည်ကို ရှာဖွေပါ။ သူတို့၌ မည်သို့သော ဘဝနောက်ခံအမျိုးအစား ရှိနေသည်၊ မည်သည့် အရည်အသွေးအမျိုး သူတို့ပိုင်ဆိုင်ထားသည်၊ သူတို့တွင် သင်ယူမှုအတွက် အထူးလိုအပ်ချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ❖ အစိုးရပညာရေးဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသရှိ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ဆရာအတတ်ပညာရေးဌာနများ၊ ဒေသရှိ ကရုဏာရှင် အသင်းအဖွဲ့များ၊ ဖောင်ဒေးရှင်းများ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကလေးများ၏ ပညာရေးကို တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးသော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့တို့နှင့်ပါ ဆက်သွယ်ပါ။ ကိုယ့်ကလေးများကဲ့သို့ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများအား သင်ကြားပေးဖူးသည့် ဆရာများ သို့မဟုတ် အခြား ကျွမ်းကျင်သူများ သိရှိညွှန်ပြပေးရန် မေးပါ။

- ❖ ထိုဆရာများနှင့် ဆက်သွယ်၍ သင်နှင့် သင့်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သူတို့ကျောင်း သို့သွားက အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော ကလေးများအား မည်သို့သင်ရမည်ကို မေးပါ။ အကယ်၍ ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမား၍ ထိုကျောင်းများသို့ မသွားရောက်နိုင် ပါက သင်၏စာသင်ခန်း၌ အသုံးပြုနိုင်မည့် ရင်းမြစ်များကို ပို့ပေးပါရန် တောင်း ခံပါ။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်နမူနာ၊ သင်ကြားနည်းများ ဖော်ပြချက်နမူနာ သို့မဟုတ် အလွယ်တကူပြန်လည် ထုတ်လုပ်ယူနိုင်မည့် နမူနာသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများကို တောင်းခံပါ။
- ❖ အကယ်၍ ရင်းမြစ်များရရှိပြီးလျှင် သူတို့၏အကြံဉာဏ်များရရန်အတွက် သင်၏ကျောင်းသို့ ဖိတ်ခေါ်၍ အကြံဉာဏ်တောင်းခံပါ။ နောက်ခံနှင့် စွမ်းရည် အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများအား သင်ကြားခြင်း၏ တန်ဖိုးကို ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူ များနှင့် အခြားဆရာများအား ပြောကြားပါ။
- ❖ စိတ်မပျက်ပါနှင့်။ ထိုဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများအား မည်သို့သင်ရမည်ကို သိသူများနှင့် ဆက်သွယ်မှုကောင်းတစ်ခုကို ရယူပြီး ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်ဖြစ်အောင်လည်း ထူထောင်ထားရှိပါ။ ဆက်လက်၍ သူတို့နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဆက်သွယ်ပါ။

မသန်စွမ်းကလေးများ ကျောင်းတက်နိုင်ရေး အခွင့်အလမ်းနှင့် သင်ယူစွမ်းရည် တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ဆရာတစ်ဦးသည် မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ပေး နိုင်မည်နည်း။

၁။ တစ်ခါတစ်ရံ မသန်စွမ်းသော ကလေးများမှာ ကျောင်းသို့လာရန် အခက်အခဲရှိပါ သည်။ ကျောင်းလာနိုင်ရန် ပို့ဆောင်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးခြင်းနှင့် ကျောင်းဝင်း အတွင်း သွားလာရေး လွယ်ကူအောင် ဆင်ခြေလျော့လမ်းများပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် သီးခြားလိုအပ်မှုကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်သည့် အထောက်အကူများကို ကြိုးစားဆောင်ရွက် ပေးပါ။

၂။ မသန်စွမ်းသော ကလေးတစ်ယောက် ကျောင်းသို့ ပထမဆုံးရောက်လာသောအခါ ထိုကလေးနှင့်နေသော မိသားစုဝင်အား စကားပြောဆိုပါ။ ကလေး၏မသန်စွမ်းမှု များနှင့် ထိုမသန်စွမ်းမှုမှအပ အခြားလုပ်ဆောင်နိုင်မည့်အရာများကိုရှာပါ။ ကလေး၌ရှိနိုင်သော ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများကိုမေးပါ။

- ၃။ ကလေးကျောင်းစတင်ပြီးဆိုလျှင် သူ၏မိဘများထံ မကြာမကြာသွားရောက်လည်ပတ်ပြီး၊ ကလေးသင်ယူမှုအတွက် သူတို့မည်သို့ ပံ့ပိုးအထောက်အကူ ပြုနေသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ ကလေး၏အနာဂတ်အစီအစဉ်ကို မေးပါ။ ထိုမိသားစုနှင့်အတူ အကောင်းဆုံး သင်မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို ရှာဖွေပါ။
- ၄။ ကျောင်း၌ရှိစဉ် ကလေးဆေးသောက်ရန် လိုအပ်ပါသလားဟုမေးထားပါ။
- ၅။ ကျောင်းတက်သည့် ထိုသို့ ကလေးများအားလုံး ကျား မ ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် အချိန်မလုံလောက်ပါက ကျောင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူ့အဖွဲ့အစည်းအား သင့်အတွက် ကူညီသူတစ်ယောက်ရှာပေးရန် ပြောပါ။ ထိုအကူက ကလေးများအား ကျောင်းချိန်အတွင်း လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးနိုင်ပါသည်။
- ၆။ သင် စာသင်ကြားသောအခါ ကလေးများသင့်ကို သေသေချာချာ မြင်နိုင်ကြားနိုင်ပါစေ။ စာရေးလျှင် ရှင်းလင်းစွာရေးပါ။ သို့မှသာ သင်ပြောနေသည်ကို သူတို့ဖတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မသန်စွမ်းသော ကလေးများပို၍ မြင်နိုင်ကြားနိုင်စေရန် အရှေ့တန်းတွင် ထိုင်စေပါ။
- ၇။ ကလေးနှင့် မိဘ၌ ကျောင်းနေရေးအတွက် ပြဿနာရှိပါက ဖော်ထုတ်ပါ။ မိသားစုအား အခြားသောကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကလေးများသည် သူတို့၏ကလေးအတွက် အကူအညီရလားနှင့် ကလေးသည်လည်း ကျောင်းစာလိုက်နိုင်သည်ဟု ထင်ရသလား ဟုမေးပါ။

UNICEF.<http://www.unicef.org/teachers/protection/access.htm>

လက်စွဲ(၃.၄)

ကျွန်ုပ်တို့မည်သည့်တို့ကို သင်ယူပြီးသနည်း။

လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှုအတွက် ရုပ်ပိုင်းမသန်စွမ်းမှုမျိုးကို အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားများအဖြစ် မြင်သာနိုင်ပါသည်။ မမြင်သာသော အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားများမှာ ဂရုစိုက်မှုမလုံလောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အာဟာရမပြည့်ဝခြင်း၊ ချို့တဲ့ခြင်းနှင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုနှင့်ကျောင်းတက်ရောက်မှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေသည်များဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ယေဘုယျလက်ခံခြင်းနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်မသိရှိခြင်း၊ အစဉ်အလာ မိရိုးဖလာ သဘောထား၊ ကျားမကဏ္ဍ သို့မဟုတ် ပြုလုပ်နေကျ ဓလေ့ထုံးစံဖြစ်သော ကဏ္ဍများနှင့် သူတို့၏မိသားစုတွင်း၌ လုပ်ဆောင်နေရသော တာဝန်များလည်း ရှိနေတတ်ပါသည်။

ကလေးများသည် အတွင်းသဘောအားဖြင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်စပ်နေသည့် များစွာသော အကြောင်းများကြောင့်လည်း ကျောင်းပြင်ပသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပြန်ပါသည်။ တစ်မျိုးတည်းကြောင့်တော့မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့သော အကြောင်းများရှိနေမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မည်သည့်အခါမှ စဉ်းစားခဲ့မည်မဟုတ်ပေ။ သာဓက-**ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အစဉ်အလာ ဓလေ့ထုံးစံ**အရ တောရွာအစွန် ဆင်ခြေဖုံး၌နေသော ကလေးများသည် ငယ်ရွယ်စဉ် ကလေးဘဝမှာ စတင်၍ အလုပ်လုပ်ရသည့်ဘဝသို့ ရောက်ရပြီး၊ ကျောင်းမတက်ရတော့ချေ။ မိသားစု **ဆင်းရဲ** ပြီဆိုလျှင် သူတို့သည် ပညာရေး **ကျောင်းစရိတ်**ကို မတတ်နိုင်ချေ။ ထို့အတူ ကလေးများ၏အနာဂတ်အတွက် **ပညာကို တန်ဖိုးမထား**တော့ပေ။

ပညာရေးတွင် အကျိုးဝင်ရန် အနှောင့်အယှက်အဟန့်အတားများသည် အဆင့်အများအပြားမှာပင် ရှိနိုင်ပြီး၊ ၎င်းတို့ကို အဆင့်တိုင်း၌လည်း အာရုံစူးစိုက်လုပ်ဆောင်ရပေမည်။ သာဓက-ကျွန်ုပ်တို့ **ကျောင်းများ**သည် ကလေးနှင့် သူ သို့မဟုတ် သူမ၏ **မိသားစု** လိုအပ်သော အရည်အသွေးကောင်းပညာရေးကို ဆုအဖြစ်မပေးလျှင် ကလေးများ ကျောင်းထွက်သွားကြနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ဇာတ်နိမ့်ယဉ်ကျေးမှုမှဖြစ်လျှင် ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာများ၊ **ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဝင်များ**သည် ထိုကလေးများနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် စိတ်ပူပန်မှုကို မခံယူလိုချေ။

ကလေးတစ်ယောက်တည်းပင်လျှင် သူ၏ ကျောင်းနေရန် အခွင့်အလမ်းကို လျော့ပါး

စေသည့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်နွှယ်နေသည့်အချက်များကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည်။ သာမက- မသန်စွမ်းသော မိန်းကလေးများရင်ဆိုင်ရသော ‘နှစ်ဆင့် ခွဲခြားမှု’ သို့မဟုတ် ‘ခွဲခြားမှုမျိုးစုံ’ အကြောင်းများဖော်ပြရေးသားကြသကဲ့သို့ မသန်စွမ်းသူကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ရသော သို့မဟုတ် HIV/AIDS ခံစားနေရသော မိသားစုဝင်များကို ပြုစုရသူ တို့ရင်ဆိုင်ရပါသည်။ တချို့သော ယဉ်ကျေးမှုတွင် မိန်းကလေးများသည် မွေးဖွားစဉ်မှပင် အနှိမ်ခံခွဲခြားခံရသည်။ ဘဝမျှော်လင့်ချက်များ နိမ့်ကျရမည်။ ဂရုစိုက်ခံရမှုလည်း နည်းပါးသည်။ အထူးသဖြင့် မသန်စွမ်းပါက သူတို့ကို အပိုဒုက္ခ သို့မဟုတ် စိတ်ပျက်စရာဟု ယူဆကြပါသည်။ သူတို့၏ အခွင့်အလမ်းများဟူသည် လျော့နည်းဖွယ်သာဖြစ်မည်။ အကယ်၍ သူတို့သည် လေလွင့် ကလေးများ သို့မဟုတ် လူမျိုးနွယ်စုမှဖြစ်ပါက ထိုပြဿနာများပို၍ များပါသည်။

ဤကဲ့သို့သောကိစ္စများတွင် အထူးကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများလိုပါသည်။ ထိုသို့ကလေး များကို ဖော်ထုတ်ပါ။ ထိုကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် လိုအပ်သော လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုမျိုးစုံကို ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားရန်လည်း လိုပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းကို ပို၍ အကျုံးဝင်အောင် ပြုလုပ်ရမည့် ပထမအဆင့်မှာ မည်သို့သော ကလေးများကျောင်းမလာသည်ကို ရှာဖွေရန်ဖြစ်သည်။ ကျောင်း-ရပ်ရွာဝန်းကျင် မြေပုံရေးဆွဲခြင်းသည် ထိုသို့သောကလေးများကို ရှာဖွေခြင်းအတွက် တန်ဖိုးရှိသောနည်း ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းကို ကျောင်း-ရပ်ရွာလူထုလှုပ်ရှားမှု (ရပ်ရွာလူထုမှ ကလေး) သို့မဟုတ် စာသင်ခန်းတွင်းလှုပ်ရှားမှု (ကလေးမှ ကလေး)အဖြစ် ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ကလေးများကျောင်းမလာခြင်းကို သိရှိရန် ကလေးဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို အသုံးပြုရန်လိုပါသည်။ ကလေးများကျောင်းတက်ရန် အများဆုံးပိတ်ဆို့ဟန့်တားသည့် ကလေးတစ်ဦးချင်း၊ မိသားစုရပ်ရွာလူထုနှင့် ကျောင်းဆိုင်ရာအချက်များကို လေ့လာကြဖို့ လိုပါသည်။ ထိုအချက်များသည် လူတိုင်းအတွက် အကျုံးဝင်သောကျောင်းအဖြစ် ပြောင်းလဲ ရေးနှင့် ထူထောင်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အစပြုသည့် အမှတ်ပင်ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်ငယ်ရှိ လက်စွဲများသည် သင်၏ ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာဒေသ၌ လူတိုင်းအတွက် အကျုံးဝင်သော သင်ယူမှုအတွက် အနှောင့်အယှက်အဟန့်အတားများကို လျော့ပါးစေရန် လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲချက်ကို ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်ရန်အတွက် သင်၏အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာတွင် သင့်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်လုပ်နိုင်သော လက်တွေ့ လုပ်ငန်းအပေါ် သဘောတူမှုနှင့် တစ်ဖက်ဖော်ပြပါမေးခွန်းများကို စဉ်းစားပါ။

- ❖ လက်စွဲမှ သင်မည်မျှကို သင်ယူခဲ့ပြီးပြီနည်း။
- ❖ သင်၏ဝန်းကျင်အတွက် အဓိကသေ့ချက်သင်ခန်းစာများကား အဘယ်နည်း။
- ❖ လူတိုင်းအကျိုးဝင်သော သင်ယူမှုနှင့် သင့်အတွက် ကလေးအားလုံး ကျောင်း ရောက်ရှိရေးအတွက် အဓိက အတားအဆီး၊ အဟန့်အတားများ အဘယ်နည်း။
- ❖ သင်နှင့် သင့်အဖွဲ့ရင်ဆိုင်ရသော အဓိကစိန်ခေါ်မှုများကား အဘယ်နည်း။
- ❖ မည်သည့်အဆင့်ကို သင် လုပ်ဆောင်တော့မည်နည်း။
- ❖ သင့်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် အောင်မြင်မှုအတွက် သင်၏အညွှန်း ကိန်းများကား အဘယ်နည်း။
- ❖ နောက်လာမည့် စာသင်နှစ်အတွက် မည်သည့်အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများကို သင် စီစဉ်နိုင်မည်နည်း။
- ❖ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးသောအရာများ၏ တိုးတက်မှုကို သင်သည် မည်သည့်အချိန်တွင် မည်ကဲ့သို့ အကဲဖြတ်မည်နည်း။
- ❖ ဤစီမံချက်များနှင့် လုပ်ငန်းများသည် သင်၏ စာသင်ခန်းများပို၍ အကျိုးဝင် လာစေရန်လုပ်ဆောင်ရာ၌ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါလိမ့်မည်။ ဤခေါင်းစဉ် တစ်ခုကို စာအုပ်ငယ် (၄) နှင့် (၅)တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။

ပိုမိုလေ့လာနိုင်သောနေရာများ

အောက်ဖော်ပြပါထုတ်ဝေမှုများနှင့် Web-Site တို့သည်ကျောင်းမိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာဒေသလူမှု အဖွဲ့အစည်းတို့ ပတ်သက်ဆက်နွှယ်မှုကို အားပေးရန်အဖိုးတန် အရင်းအမြစ် များဖြစ်ပါသည်။

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးစာအုပ်များ

Govinda R. (1999) Reaching the Unreached through Participatory Planning: School Mapping in Lok Jumbish, India, Paris: International Institute for Educational Planning/UNESCO.

Hart R. (1997) Children's Participation: The Theory and Practice of Involving Young Citizens in Community Development and Environmental Care. New York: UNICEF and London: Earthscan.

Mathur R. (2000) Taking Flight. Education for All Innovation Series No. 14. Bangkok: UNESCO Principal Regional Office for Asia and the Pacific.

Rimer W et al. (2003) Toolkit for Assessing and Promoting Equity in the Classroom, Edited by Marta S. Maldonado and Angela Aldave. Washington DC: Creative Associates International Inc., USAID/EGAT/WID.

Staff Development Division, Bureau of Elementary Education, Department of Education, Philippines, and UNICEF. (2002) Student Tracking System Facilitator's Manual. (A good source for learning about how to develop child profiles.)

UNESCO (2003) Sharing a World of Difference: The Earth's Linguistic, Cultural and Biological Diversity. Paris.

Volpi E. (2002) Street Children: Promising Practices and Approaches. WBI Working Papers. Washington, DC: The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank.

ကွန်ရက်များ

Barriers to Girls' Education: Strategies and Interventions.
UNICEF Teachers Talking About Learning.
<http://www.unicef.org/teachers/girls-ed/barriers-02.htm>

Child Protection. UNICEF.
<http://www.unicef.org/protection/index-bigpicture.html>

Children as Community Researchers: Creating a community Base Map.
Unicef. [http:// www.unicef.org/teachers/researchers/index.html](http://www.unicef.org/teachers/researchers/index.html) or
<http://www.unicef.org/teachers/researchers/childresearch.pdf>

Equity in the Classroom, A Semi-Annual Newsletter, August 2000.
Creative Associates International, Inc. This newsletter gives valuable
insights and case studies on the challenges of bilingual education and
strategies for teaching linguistically diverse learners. It can be
accessed at: <http://www.caii.net/EIC/Resources/eicnewsJuneweb.pdf>

Gender in Education: Promoting Gender Equality in Education. UNESCO
Asia and Pacific Regional Bureau for Education, Bangkok, Thailand.
<http://www.unescobkk.org/gender>

HIV/AIDS and Policies Affecting Children.
<http://www.hri.ca/children/aids/factsheet-detail.htm>

Leslie J and Jamison DT. Health and nutrition considerations in
education planning. 1. Educational consequences of health problems
among school-age children.
<http://www.unu.edu/Unupress/food/8f123e/8f123E03.htm>

Save the Children (UK). Schools for All.
www.eenet.org.uk/bibliog/scuk/schools-for-all.shtml

UNICEF Teachers Talking About Learning.
<http://www.unicef.org/teachers>